

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
EVANGELICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

Specifika dobrovolnictví v pražské Komunitě Sant' Egidio

Bakalářská práce

Autorka:	Debora Molnárová
Katedra:	Sociální pedagogika
Vedoucí práce:	Ing. Mgr. Jan Dočkal, CSc.
Studijní program:	Sociální práce B7508
Studijní obor:	Pastorační a sociální práce
Rok odevzdání:	2012

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci s názvem Specifika dobrovolnictví v pražské komunitě Sant' Egidio, napsala samostatně a výhradně s použitím uvedených pramenů.

Souhlasím s tím, aby byla zpřístupněna veřejnosti pro účely výzkumu a soukromého studia.

V Praze dne 23. 4. 2012

Debora Molnárová

.....

Na tomto místě bych ráda poděkovala panu Ing. Mgr. Janu Dočkalovi, CSc. Za odborné vedení mé bakalářské práce, paní doc. JUDr. Kristině Koldinské, Ph.D. za poskytnutí rozhovorů a celkové pomoci.

Dále paní Mgr. Alžbětě Čechrákové za cenné připomínky a návrhy na zpracování dané tematiky. V neposlední řadě děkuji i všem respondentům, kteří vyplnili dotazníky.

Bibliografická citace

MOLNÁROVÁ, Debora. Specifika dobrovolnictví v pražské Komunitě Sant' Egidio. Praha, 2012. Bakalářská práce. Evangelická teologická fakulta Univerzity Karlovy. str. 56

Abstrakt

První část bakalářské práce se zabývá popisem Komunity Sant' Egidio, která se věnuje chudým lidem a lidem, na kterých je pácháno bezpráví. Je zde popsána ideologie, historie Komunity v Římě a Praze a prameny, z kterých tato organizace vychází. Dále jsou zde zmíněny aktivity Komunity Sant' Egidio v Praze a také teorie o dobrovolnictví, které slouží k objasnění tohoto fenoménu a jeho specifík právě ve zmíněné Komunitě.

Druhá část pak obsahuje analýzu dotazníků a rozhovorů. Dotazníkové šetření a kvalitativní rozhovory byly vedeny s dobrovolníky této Komunity v Praze. Jeho cílem bylo zjistit informace o motivaci respondentů a vnitřním chodu Komunity a v neposlední řadě tyto informace konfrontovat s poznatky teorie dobrovolnictví.

Klíčová slova

Komunita Sant' Egidio, dobrovolnictví, Svatý Jiljí, lidé bez přístřeší

Abstrakt

The first part of bachelor work deals with the Sant' Egidio community description. Sant' Egidio is a community organisation which is dedicated to the poor people and people that face injustice. First part of the work thus describes the ideology, the history of communities in Rome and Prague, and the sources from which the organization stems. There are also mentioned Sant Egidio's community activities in Prague as well as information about volunteering.

The second part consist of the analysis of mainly qualitative data from survey and the interviews. The goal of the survey was to collect information about respondents' motivation and internal operation of Prague community as well as comparison of the praxis of the community with the theory of volunteering.

Key words

Sant' Egidio community, volunteering, Saint Giles, homeless people

„Křesťané by měli žít s Bibli v jedné ruce a s novinami v druhé.“

Karl Barth

Obsah

1 Úvod	7
2 Dobrovolnictví.....	9
2.1 Obecně o dobrovolnictví	9
2.2 Kdo je dobrovolník?	9
2.3 Dobrovolník - Dobrodinec	10
2.4 Typy dobrovolné činnosti a služby	11
2.5 Motivace dobrovolníků	13
2.6 Dobrovolník jako <i>turista a poutník</i>	15
3 Komunita Sant' Egidio	16
3.1 Pojem komunita.....	16
3.2 Charakteristika Komunity Sant' Egidio	17
4 Z čeho Komunita vychází.....	19
4.1 Katolická církev	19
4.2 Učení Druhého vatikánského koncilu	20
4.3 Bible	22
5 Symboly Komunity	24
5.1 Svatý Jiljí	24
5.2 Ikona Ježíše	25
5.3 Další symboly.....	26
6 Poslání a ideje Komunity	27
7 Historie Komunity Sant' Egidio.....	30
7.1 Řím	30
7.2 Praha.....	31
7.3 Komunita Sant' Egidio ve společnosti a její ocenění.....	32
8 Působení Sant' Egidia v Praze	34
8.1 Pondělní setkání	34
8.2 Další aktivity Komunity	35
9 Metodologie	38
10 Vyhodnocování dotazníků.....	39
11 Závěry	48
12 Literatura a zdroje.....	52
12.1 Internetové zdroje.....	52
12.2 Internetové zdroje - obrázky.....	54
12.3 Literatura	54
Seznam příloh.....	56

1 Úvod

Ve své bakalářské práci se chci věnovat pražské Komunitě Sant' Egidio. Stejně jako na mém studijním programu Pastorační a sociální práce na Evangelické teologické fakultě mě na této Komunitě zaujalo propojením sociální práce s křesťanstvím. Komunita Sant' Egidio je ojedinělá hlavně z toho důvodu, že v ní pracují lidé, kteří se nesnaží pomáhat jen jedné cílové skupině, ale chtějí být otevřeni všem slabým a lidem, na kterých je páchané jakékoliv bezpráví. Tento nelehký úkol na sebe berou hlavně ze svého vnitřního křesťanského přesvědčení.

Na podzim minulého roku jsem se informovala o této Komunitě více, začala do ní docházet jako dobrovolník a dělat rozhovory s Kristinou Koldinskou, která pražskou Komunitu neoficiálně vede a zastupuje ji. Díky těmto rozhovorům jsem si ujasnila cíl své práce a to takto – Popsat a zhodnotit Komunitu Sant' Egidio, zjistit motivaci dobrovolníků a zjistit jak vnímají činnost této Komunity v Praze.

V únoru tohoto roku se mi naskytl jedinečná možnost tuto organizaci poznat lépe prostřednictvím týdenní exkurze do římské Komunity. Zkusila jsem si aktivity Komunity, které jsou pouze v Římě, zúčastnila jsem se přednášek, které pořádali zakladatelé této organizace. Viděla jsem chod organizace a zjistila, jak na Komunitu nahlízejí jednotliví členové.

Ve své bakalářské práci jsem se rozhodla pro použití kvalitativních metod dotazníkového šetření. V prvních fázích své práce, jsem měla v úmyslu zkoumat více podobných organizací a porovnávat jejich činnost, ale došla jsem k závěru, že podobná organizace jako tato neexistuje, proto se výzkum věnuje pouze Sant' Egidiu. Komunita je výjimečná v tom, že je jedinou komunitní organizací pracující s bezdomovci, která je navíc výhradně na dobrovolnické bázi. Proto mi přišlo nejvhodnější pracovat s dotazníkovou metodou mezi úzkou skupinou lidí.

V první části práce se zaměřuji na teorii problematiky dobrovolnictví, dále na obecné informace o pojmu komunita. Další část věnuji konkrétně Komunitě Sant' Egidio. Tu pak popisuji z hlediska činnosti, historie, idejí, smýšlení a východisek, které jsou pro Komunitu charakteristické.

V analytické části své práce se zaměřuji na vyhodnocování dotazníků s ohledem na teoretickou část bakalářské práce. Zjišťuji motivaci členů, a jak vnímají ideje a činnost Komunity Sant' Egidio v Praze.

2 Dobrovolnictví

Jelikož je cíl práce zaměřen na dobrovolníky Komunity, je v této kapitole popisována teorie dobrovolnictví.

2.1 Obecně o dobrovolnictví

Terminologie dobrovolnictví není dodnes jasně definovaná, zahrnuje v sobě více pojmů, které se běžně s termínem dobrovolnictví pojí. Můžeme zde najít pojmy jako je dárcovství a dobročinnost. Vymezení dárcovství je pak povětšinou neproblematické, jedná se o poskytnutí peněžité nebo nepeněžité pomoci ve formě daru ohroženému jedinci, na veřejně prospěšné účely prostřednictvím sbírek.

Samotný pojem dobrovolnictví je však problematičtější. Dobrovolnickou činnost zaměřenou převážně na vlastní rodinu, příbuzenstvo či sousedy můžeme nazvat termínem občanská výpomoc nebo také sousedská výpomoc. Pro dobrovolnickou činnost, která se provádí v rámci komunity vytvořené v obci, okolo fary nebo sportovního klubu apod. se používá název dobrovolnictví vzájemně prospěšné. Hranice mezi oběma termíny dobrovolnictví je velice tenká, častokrát se prolínají a je těžké je přímo definovat a určit.¹

„Dobrovolnická služba je definována zákonem č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů (zákon o dobrovolnické službě), ve znění pozdějších předpisů. Za dobrovolnickou službu se považují takové aktivity, při nichž dobrovolník poskytuje ve svém volném čase, ze svobodné vůle a bez nároku na odměnu pomoc spoluobčanům a společnosti obecně.“²

2.2 Kdo je dobrovolník?

„Dobrovolník je člověk, který bez nároku na finanční odměnu poskytuje svůj čas, svoji energii, vědomosti a dovednosti ve prospěch ostatních lidí či společnosti.“³
Dobrovolník by zpravidla neměl vykonávat práci profesionálů a neměl by vykonávat

---

¹ Tošner, Sozanská, 2002 str. 36

² www.dobrovolnik.cz

³ Tošner, Sozanská, 2002 str. 35

činnost, do které se nikomu jinému nechce.⁴ Zjistit, zda tuto definici splňují dobrovolníci Sant' Egidia je jedním z cílů této práce.

Pokud se podíváme na lidi, kteří se dobrovolnou činností zabývají, zjistíme, že jednoznačně převažují ženy a dále studenti převážně z humanitních fakult a vyšších středních škol. V Praze a dalších velkých městech se však čím dál častěji můžeme setkat s tím, že téměř polovina dobrovolníků jsou zaměstnaní lidé. Mezi dobrovolníky přibývá také aktivních lidí v důchodovém věku. Také profese, ze kterých dobrovolníci přicházejí, jsou čím dál více různorodé a v dnešní době už jde prakticky o lidi ze všech pracovních oblastí.⁵ Cílem této práce tedy bude také zjistit, kdo jsou dobrovolníci v Komunitě Sant' Egidio.

2.3 Dobrovolník - Dobrodinec

Dobrovolníkem se stává člověk, který koná z vlastní vůle nějakou práci, povinnost. Dobrodinec je pak takový člověk, který prokazuje dobrodiní, dělá milosrdné, dobré skutky. Dobrovolník je tedy osoba, která svými slovy odkazuje k dobré vůli, zatímco dobrodinec k dobrým činům. Dalo by se chápat, že dobrovolníkem se stává jedinec, který jedná pro dobro ostatních skrze své životní postoje, které jsou utvářeny společností. Dobrodinec jedná pro druhé díky svému bytostnému zájmu o druhé a ochoty podílet se na šíření dobra. Oba tyto termíny jsou silně propojeny a je těžké mezi nimi vidět rozdíl. V tomto rozlišení je zřejmé, že dobrovolníkem je zde člověk – ateista, který vidí v pomoci druhým i svůj vlastní zájem, ale dobrodinec člověk nábožensky smýšlejícím, který v pomoci nevidí primárně svůj prospěch.⁶ Jaká je tedy motivace členů Komunity Sant' Egidio, jedná se o dobrovolníky nebo spíše o dobrodince? I to jsou otázky, které si tato práce klade za cíl vyřešit.

---

⁴ Tošner, Sozanská, 2002 str. 74

⁵ Tamtéž str. 44

⁶ Jirásek, Jirásková, 2011 str. 36

2.4 Typy dobrovolné činnosti a služby

Dále Tošner a Sozanská popisují dobrovolnictví takto; typy dobrovolné činnosti se mohou rozdělovat z různých hledisek například:

Z hlediska jakou cestou se dobrovolnictví ubírá

- **Dobrovolnictví – „zdola nahoru“**

Tento druh dobrovolnictví vzniká na principu skupiny přátel, kteří se zabývají společnou činností a postupem času se stávají neformální strukturovanou skupinou a dále mohou být registrovanou neziskovou organizací. Tímto způsobem vznikalo v 90. letech mnoho organizací, některé zanikly, jiné fungují stále na čistě dobrovolné úrovni, ale většina z nich je dnes součástí neziskového sektoru. Jsou registrovány jako občanská sdružení, účelová zařízení církví či obecně prospěšné společnosti. V tomto druhu dobrovolnictví působí pozitivně spontánní nadšení všech dobrovolníků, kteří se snaží navzájem pomáhat a překonávat počáteční obtíže. Problémy u takovéto organizace mohou nastat, když dobrovolná služba dosáhne určité úrovně, pro kterou už je nutné profesionální řízení, ať dobrovolníků či profesionálů. Na začátku stojí parta přátel, která je nadšená do dobročinné práce a nyní se brání formálnímu uspořádání, rozdělování rolí a kompetencí. Je tedy důležité poukázat na to, že řízení potřebují nejen profesionálové, ale také laici jako jsou dobrovolníci, tak jejich činnost bude dlouhodobě úspěšná. Zjistit, zda k těmto rozporům dochází i v Komunitě je dalším cílem této práce.

- **Dobrovolnictví – „zvenčí dovnitř“**

Tento způsob dobrovolnictví je uskutečňován přímo v organizaci, v které pracují profesionálové. Ti se rozhodli spolupracovat s dobrovolníky. Nejčastěji se jedná o zdravotnické zařízení jako je nemocnice nebo domovy seniorů, či školy. Hlavním kladným prvkem je to, že je zde přítomné profesionální zázemí organizace. Jako problém se může vyskytnout utváření vztahů mezi dobrovolníky a stávajícími zaměstnanci - profesionály. Dobrovolníci mohou být vnímáni jako narušující prvek, který se snaží brát profesionálům jejich práci, nebo naopak práci ještě přinášejí a je s nimi mnohem více starostí. Jako další narušující prvek může být také to, že dobrovolník je člověk z venku, kterému organizace nemusí důvěřovat a lidé zevnitř mohou mít starost, že jim budou dobrovolníci vidět „pod pokličku“ a vynášet ven informace o chodu organizace. Záměrem této práce je zjistit, zda může k něčemu

podobnému docházet i v Komunitě Sant' Egidio, která je vedena výhradně dobrovolníky.

Z hlediska časového vymezení

- **Dobrovolné zapojení při jednorázových akcích**

Jedná se o akce, které jsou pořádány jednou či několikrát do roka. Převážně o různé benefiční koncerty, sbírky, apod. Tyto akce jsou dobrou příležitostí k získávání nových dobrovolníků, nebo ke spolupráci s příznivci organizace, kteří ale nemají čas se podílet na podobných dobrovolnických akcích častěji než několikrát ročně. Činnost dobrovolníka není příliš formalizována, dohoda o pomoci je většinou jenom ústní.

- **Dlouhodobá dobrovolná pomoc**

Tato pomoc je více či méně pravidelná, ale nejčastěji se jedná o každotýdenní dobrovolnou pomoc. Je dobré, když organizace do dobrovolníka investuje, v podobě sepsání smlouvy, pojištění či připraví pro dobrovolníka kurz aktivit, které bude vykonávat.

- **Dobrovolná služba**

Původně šlo o dlouhodobou činnost na plný úvazek. Jednalo se o zahraniční misi, která vyžadovala důkladnou přípravu, a pojily se s ní nemalé náklady. Se vznikem zákona o dobrovolnické službě získal tento pojem širší rozměr. Rozdělil se na dobrovolnickou službu krátkodobou a dlouhodobou, které jsou vykonávány na našem území.⁷

Objasnit, jaký typ dobrovolnictví se z hlediska času vyskytuje ve zkoumané Komunitě je dalším podcílem této práce.

---

⁷ Válková, 2012 str. 11

2.5 Motivace dobrovolníků

Jedinec, který začne dělat dobrovolnickou službu, v zásadě vždy musí mít nějaké vnitřní rozhodnutí, které je silnější než finanční ohodnocení, jehož se mu dostává v pracovním procesu. Lidé se stávají dobrovolníky z různých důvodů, většinou jsou to důvody, které se dají považovat za altruistické. Existují ale také motivy dobrovolníků, které nemusí být jednoznačně prospěšné pro ostatní. Proto je velice důležité, aby organizace, která pracuje s dobrovolníky, uměla rozeznat nevhodnou motivaci dobrovolníka a takovému chování zamezit. Může se jednat například o nepřiměřený soucit, který vede k degradaci klienta, pocit vlastní důležitosti a nenahraditelnosti, touha obětovat se pro druhé a služba, která pramení z pocitu povinnosti nebo také panovačnost s touhou ovládat druhé. Z praxe je známé, že častokrát se objevují lidé, kteří mají nepřiměřenou míru soucitu a mají tendence pomáhat za každou cenu, jedná se o tzv. „mesiášský komplex“. Ti druzí, kteří mají problém s mocenskými motivy, se v dobrovolnické službě vyskytují minimálně.⁸

V letech 1999 - 2000 proběhl v České republice výzkum dárcovství a dobrovolnictví, který zjistil, že nejštědřejší kategorií dárců jsou dobrovolníci, kteří podporují svou organizaci, jak už po stránce praktické pomoci, tak i po stránce materiální. Z tohoto zjištění plyne, že motivace těchto lidí musí být skutečně vysoká. Individuální motivace těchto dobrovolníků je značně rozmanitá a tento výzkum popsal tři základní motivace k dobrovolnictví – konvenční, reciproční a nerozvinutou. Všechny tyto druhy motivace se navzájem prolínají, ale u jednotlivců často jedna z nich bývá dominantnější než jiná.⁹

- **Konvenční či normativní motivace**

Jedná se o morální normy jedince, kterými se řídí jeho život. Člověk se stal dobrovolníkem, protože ho k tomu vedly morální normy jeho okolí nebo neformální pravidla chování ve společnosti, v které se pohybuje. Podle průzkumu je konvenční motivace zastoupena v dominantním čísle 41% českých dobrovolníků. Dobrovolníci, kteří spadají do této skupiny, jsou nejvíce ovlivňováni svým křesťanským přesvědčením. „V širším slova smyslu se tato motivace opírá o principy křesťanské

---

⁸ Tošner, Sozanská, 2002 str. 45

⁹ Tamtéž str. 46

*morálky a představy o správném způsobu života příslušné vrstvy obyvatelstva. Její nositelé se dobrovolníky stávají zkrátka proto, že se to sluší a patří.*¹⁰

- **Reciproční motivace**

Dobrovolník, který má dominantní tuto motivaci je člověk, který činnost vykonává hlavně z toho důvodu, aby celá tato činnost byla prospěšná i pro něj samotného. Je to směsice dobra pro jiné a pocit vlastního prospěchu. Typický pro tuto skupinu je zájem o získávání nových zkušeností, navazování nových vztahů a přátelství a snaha o uplatnění svých schopností a udržování se v kondici. Tato pragmatická motivace má zastoupení v 37% českých dobrovolníků. Je patrná u mladých lidí do 30 let s jednoznačně ateistickým smýšlením.¹¹

- **Nerozvinutá motivace**

Tato motivace má základ v několika aspektech jako je důvěra v organizaci, přesvědčení o smysluplnosti dobrovolnictví a pocit, že se skrze dobrovolnictví mohou tyto lidé podílet na šíření dobré myšlenky. Tyto tři ideje jsou dostačující proto, aby se člověk stal dobrovolníkem. Tato motivace ovlivňuje 23% dobrovolníků, kteří jsou převážně vysokoškoláci a patří ke střední a starší generaci. Do této kategorie by mohla spadat i Komunita, je zde znát silná důvěra v organizaci i přesvědčení o smysluplnosti dobrovolnictví vůbec. Dále se k této otázce vrací druhá část práce.

Když se podíváme na uvedené typy motivace a typologie dobrovolnictví, můžeme zjistit, že konvenční motivace má nejbližší k občanské výpomoci v rodině a přirozené komunitě, reciproční motivace k dobrovolnictví vzájemně prospěšnému a nerozvinutá motivace, pokud jí vnímáme jako altruistickou má nejbližší k veřejně prospěšnému dobrovolnictví.¹²

---

¹⁰ Tošner, Sozanská, 2002 str. 47

¹¹ Tamtéž, str. 47

¹² Tamtéž, str. 47

2.6 Dobrovolník jako *turista a poutník*

Jirásek a Jirásková pojednávají o turistovi a poutníkovi, což je další přínosná teorie vztahující se k dobrovolnictví.¹³ Autoři chtějí ukázat rozlišnost dobrovolníků, a to na symbolice cesty jako přístupu k dobrovolnictví a životu. Turista je tu popisován jako jedinec, který se vypraví na cestu do dálav, ta ale není cílem, cílem je okusit a poznat a hlavně se vrátit domů. Turista se vydává za světským cílem, hledá odpočínutí, rekreaci, zajímavosti, památky. Snaží se uniknout od stereotypu všedních dní, nejde mu však o nalezení smyslu. Poutník nemá cíl v tom vidět dálavy, ale zažít prožitek v hlubším porozumění, snaží se o zakoušení spirituality. Turistovi jde spíše o užívání si, poutníková cesta vede k naslouchání zprávy, kterou se před ním objevuje.

Pro pochopení činnosti dobrovolníka v sociální práci může být použita postava turistu – ten plní dané úkoly, vyhledává způsoby řešení a plní všechny procesní standardy organizace, tuto činnost vykonává hlavně z hlediska uspokojování svých potřeb (určitý způsob seberealizace). S klientem jedná podle známých předem jasných vzorců chování. Není nic proti, že dobrovolník - turista, může svou práci vykonávat dobře a poctivě. Je tu však ještě postava dobrovolníka - poutníka. Poutník, jak je v tomto článku popisován, je jedinec, který v sobě nese jisté body dobrodince, ne jen dobrovolníka. Je otevřen potřebám klienta a využívá jedinečnosti lidských osobností, s kterými se dostává do kontaktu. Nepodléhá stereotypní práci s klienty, ale vnímá každého jako jedinečného jedince, jako novou otázku, která si žádá nové řešení. Poutník si uvědomuje, že klient nepotřebuje dar v podobě almužny, ale hledá nabídku partnerství, tedy vztah doprovázení - potřebuji pomoci, abych si příště pomohl sám. „*Dobrovolník - poutník se tak namísto pomahače stává průvodcem, pomocníkem v hledání klientovy autenticity, nikoliv poskytovatelem almužny.*“¹⁴

Dalším podcílem této práce je tedy zjistit, zda se v Komunitě Sant' Egidio vyskytují spíše poutníci nebo turisti.

---

¹³ Jirásek, Jirásková, 2011 str. 38-42

¹⁴ Tamtéž, str. 39-40

3 Komunita Sant' Egidio

Pro pochopení fungování a dobrovolnické činnosti Komunity je nezbytné nejprve zmínit, co je vůbec míněno pojmem komunita a jaká jsou specifika fungování Sant' Egidia.

3.1 Pojem komunita

Komunita je vymezena hranicemi ať už geografickými, politickými, ekonomickými nebo sociálními. Je postavena na pilířích, jako jsou sdílené hodnoty, společné kulturní dědictví a společné zájmy či problémy.¹⁵ Jiná definice říká: „*Komunita je místo, kde člověk může získat emocionální podporu, ocenění a praktickou pomoc v každodenním životě.*“¹⁶

Matoušek dále rozděluje komunity na *občanskou komunitu* (skupina lidí, kteří ve společném prostoru vykonávají každodenní aktivity), *výcvikovou komunitu* (společenství lidí, kteří se zaměřují na sebepoznání a nácvik dovedností atd.), *terapeutickou komunitu* (speciální léčebná instituce, která umožňuje otevřenou komunikaci všech členů a kde se pacienti podílí na léčbě) a *spirituální komunitu* (společenství osob, které mají podobné myšlenky a ideje a snaží se společně o spirituální rozvoj)

Gojová popisuje komunitu takto: *komunita definovaná lokalitou nebo teritoriem* (společný sdílený fyzický prostor osob) *komunita zájmů* (skupina lidí se stejným prioritním sdíleným zájmem) a jako poslední *komunita složen z lidí, které spojují společné podmínky nebo problém* (do této skupiny mohou spadat svépomocné skupiny aj.)¹⁷

---

¹⁵ Matoušek 2008, str. 253

¹⁶ Tamtéž, str. 253

¹⁷ Gojová 2006, str. 11-13

3.2 Charakteristika Komunity Sant' Egidio

Komunita Sant' Egidio je komunitou zájmovou a spirituální, sdružují se za určitým cílem, zájmem, který je jim společný. Nejde tedy o komunitu ve smyslu skupiny lidí, kteří žijí na stejném teritoriu a tvoří si zázemí, ve kterém mohou společně bydlet. Komunita Sant' Egidio se vyznačuje tím, že členové této skupiny mají stejný prioritní zájem v životě - nesobecky žít pro druhé skrze učení Ježíše Krista. Tímto způsobem tvoří komunitu, která je rozšířená již po celém světě.

Komunita Sant' Egidio je laické katolické hnutí, které se snaží dát na první místo ve svém životě věrnost evangeliu a službu pro chudé. V současné době má komunita přes 50 tisíc členů, kteří pracují ve více než 70 zemích světa. Tito členové svou činnost vykonávají dobročinně a snaží se věnovat všem lidem, skupinám nebo zemím, které stojí na okraji společnosti a jsou postiženi chudobou, a to jak materiální tak duchovní. *„Mezi největší aktuální projekty komunity patří práce pro světový mír (Komunita Sant' Egidio sehrává čím dále častěji roli zprostředkovatele v mírových vyjednáváních – např. pro Mozambik, Guatemalu, Guineu Bissau, Niger a další), boj proti trestu smrti a boj proti AIDS v Africe.“*¹⁸

Komunita Sant' Egidio je v České republice registrovaná jako církevní právnická osoba dle zákona č. 495/2005 Sb. *„Církvi a náboženskou společností je dobrovolné sdružení osob s vlastní strukturou, orgány, vnitřními předpisy, náboženskými obřady a projevy víry, založené za účelem vyznávání určité náboženské víry, ať veřejně nebo soukromě, a zejména s tím spojeného shromažďování, bohoslužby, vyučování a duchovní služby.“*¹⁹ Orgán registrované církve nebo náboženské společnosti, může navrhnout k evidenci řeholní nebo jinou církevní instituci osob, které se hlásí k církvi nebo náboženské společnosti, a to za účelem vyznávání náboženské víry nebo poskytování charitativních služeb.²⁰

Sant' Egidio je organizací, která není závislá na peněžitém příjmu od státu, ale je financována přímo členy – dobrovolníky této Komunity. Pražská Komunita se schází v prostorách, které jí katolická církev poskytuje zdarma, a to v kostele U Svatého Kříže v ulici Na Příkopě. Za lidmi na ulici chodí dobrovolníci přímo ven, tudíž Komunita nepotřebuje žádnou místnost pro svou činnost kromě sakristie kostela,

¹⁸ Informační materiál Komunity Sant' Egidio

¹⁹ Deverová a kolektiv autorů, 2008 str. 41

²⁰ Tamtéž, str. 42

kde se připravuje jídlo. To se kupuje z peněz ze společného účtu, kam každý člen Komunity dobrovolně posílá částku, kterou uzná za vhodnou. Tímto způsobem Komunita funguje naprosto nezávisle na jiném dalším orgánu a státu. Dává jí to jisté výhody, které tkví ve svobodě projevování názorů. Například může veřejně vystupovat proti jednání státu jako organizace, která na něm není závislá a nemusí se bát sankcí (nepřiznání dotací apod.). Stejně tak je materiálně nezávislá na církvi, což však neznamená, že s ní není ideově provázaná.

4 Z čeho Komunita vychází

Pro lepší pochopení Sant' Egida, jeho smýšlení a jednání je nezbytné pojednat o ideových východiscích této Komunity.

4.1 Katolická církev

Katolická církev je, „matkou“ Komunity a některé ideje a názory se v její činnosti odrážejí.

Komunita sama proklamuje, že vychází z Prvního i Druhého vatikánského koncilu. První Vatikánský koncil byl nový ve vyjádření o neomylnosti církve. Neomylnost ve věcech víry patří celé pospolitosti věřícího lidu, tedy od papeže, přes biskupy až k poslednímu věřícímu laiku. Tímto koncilem katolická církev potvrdila směr úvah o církvi jako o „dokonalé společnosti“ (societas perfecta). *„Církev je svým božským původem, plnosti prostředků své realizace a spojením duchovní a světské moci vzorným společenstvím, jehož nadřazenost všem lidským společenským pořádkům je nezpochybnitelná.“*²¹

Druhý Vatikánský koncil se snažil upozornit na dějinnost církve a na její netotožnost s Božím královstvím a také na tajemnou korporativnost. Církev je označována jako tajemné tělo Kristovo, které v sobě spojuje nespojitelné jako je odlišnost a jednota, hříšnost a svatost. Tímto koncilem se budu dále zabývat níže.

Role laiků, je v katolické církvi stěžejní. Její důraz zesílil hlavně po Druhém vatikánském koncilu. Tento koncil prohlásil, že na poslání církve se mají podílet všichni věřící, každý podle svých možností a schopností. Tento koncil také v této věci přijal důležitý dokument, dekret o apoštolátu laiků, tím dal také podnět k založení Papežské rady pro laiky. Tento svůj podíl na poslání celé církve přijímají laici svátostně a přímo buď ve křtu, v biřmování nebo ve svátosti manželství. Nejde o přijímají zprostředkované na základě pověření, nýbrž každý vykonává svůj apoštolát podle svého specifického obdarování, tzv. charismatu. Laici mají zejména úlohu působení ve světských záležitostech jako je výchova vzdělání, rodina, politika a v sociální oblasti. Poslání laiků v církvi a ve světě se uskutečňuje různými formami, individuálně nebo korporativně. Prostřednictvím nepřehledného množství katolických spolků a hnutí. Ty jsou organizovány profesně – studenti, akademikové atd., nebo na základě

---

²¹ Filipi 1998, str. 77

stavovském – mládež, ženy, matky atd. či na základě sledované cíle činnosti jako jsou misijní spolky, spolky duchovní hudby a literatury atd. Komunita na sebe bere úlohu laiků v církvi, většina členů jsou studenti a mladí pracující. Jejich činnost by se dala zařadit do skupiny spolků sledované činnosti, nejde o misijní činnost, ale spíše o pomoc slabým a tím předávání poselství evangelia.²²

Katolická církev je také přesvědčena, že její úlohou, která je zakotvená v jejím božském původu, není jen zachraňovat a ukazovat cestu ke spáse jednotlivé lidské duše, ale také realizovat odpovědnost za vývoj světa, jeho pořádků a kultury. Proto i světské pořádky považuje církev za své pole působnosti a odpovědnosti. Usiluje o to, aby její nauka pokryla všechny sféry života – sociální, politickou, hospodářskou, kulturní, výchovnou i oblast vztahů mezinárodních a sdělovacích prostředků. Dané úkoly v těchto oblastech ale svěřuje církev především laikům a jejich organizacím. V tomto bodě Sant' Egidio plní své poslání nejvíce. Má vůli měnit svět – tedy bere na sebe odpovědnost za vývoj světa. Je přesvědčena, že křesťanská nauka se dá uplatnit ve všech sférách života a bytí.²³

4.2 Učení Druhého vatikánského koncilu

Komunita Sant' Egidio vznikla po tomto koncilu, je jím silně ovlivněná a snaží se jít v jeho šlépějích. Druhý Vatikánský koncil se uskutečnil v letech 1962 – 1965. Tento koncil se je spojován se jménem papeže Jana XXIII, který v roce 1959 oznámil kolegiu kardinálů, že hodlá svolat ekumenický koncil, který ale dokončil jeho nástupce Pavel VI.²⁴ Ve srovnání s dřívějšími koncily bylo velmi důležitou novinkou pozvání pozorovatelů jiných křesťanských vyznání - ortodoxních, anglikánských, starokatolíků a protestantů. Tímto gestem velice silně druhý vatikánský koncil ukázal, že chce začít jednat ekumenicky a chce být otevřený jiným tradicím, ne jen římskokatolické. První polovina koncilu pod vedením Jana XXIII se nesla v duchu ekumenismu, ve snaze otevřít církev světu a snahy čerpat z Písma. Na druhou stranu tu ale byla menšina, která se snažila o stabilitu církve, která by byla otevřením církve do světa a jinými křesťanskými tradicemi narušena. Přetrvával u nich pocit, že katolická církev je tou jedinou a pravou církví a ostatní odštěpení, k nimž došlo, jsou zlem, které není správné tolerovat. Toto téma vedlo k velkým rozepřím. Tyto dvě strany se po celou

---

²² Filipi 1998, str. 78

²³ Tamtéž, str. 97

²⁴ Krátký 1970, str. 9

dobu koncilu střetávaly a je možné konstatovat, že se dodnes jedná o velký problém ekumenismu. Druhý vatikánský koncil přiznal jiným křesťanským církvím, které existují v nedokonalém společenství s církví katolickou, jakousi míru participace na pravé církvi. Tímto rozporem se otevřelo téma „plnosti“ katolické církve, která, pokud bude přijímat jiné křesťanské církve, naruší tím svou výlučnost jako prostředku spásy.²⁵

To nejdůležitější, co se na tomto koncilu událo a co pro Komunitu znamená hlavní bod její činnosti, je zapsané v prohlášení o náboženské svobodě *Dignitatis humanae* – O důstojnosti člověka. Toto prohlášení by se dalo rozdělit do čtyř základních článků: Co je to svoboda?, Právo na náboženskou svobodu, Úcta k lidské osobě a Přednostní volba pro chudé. Komunita se zabývá hlavně Úctou k lidské osobě a Přednostní volbou pro chudé. Sant' Egidio zaměřuje svou pozornost na všechny lidi a skupiny lidí, kteří jsou vyčleněni, nebo stojí na okraji společnosti. Koncil se k této kapitole vyjadřuje takto: „*Všechno, co je přímo proti životu, jako vraždy všeho druhu, genocidy, potraty, euthanasie i dobrovolná sebevražda, cokoli porušuje nedotknutelnost lidské osoby, jako mrzačení, tělesné nebo duševní mučení pokusy o psychické násilí, co uráží lidskou důstojnost, jako nelidské životní podmínky, svévolné vězení, deportace, otroctví, prostituce, obchod se ženami a s mladistvými, a také hanebné podmínky práce, když je s dělníky zacházeno jako s pouhými prostředky, a ne jako se svobodnými a odpovědnými osobami: všechny tyto věci a jim podobné jsou opravdu ostudné, vnášejí nákazu do lidské civilizace a poskvřňují více ty, kteří je dělají, než ty kteří trpí bezpráví, a velice zneuctívají Stvořitele.*“²⁶ Stejně tak koncil odmítá projevy rasismu, diskriminace nebo jakékoliv utiskování lidí pro jejich barvu pleti, náboženství, rasu nebo sociální postavení.²⁷

Pro práci Komunity je hlavním bodem Přednostní volba pro chudé. Komunita se nesnaží dělat sociální práci, ale jde jim o to přiblížit se chudým jako člověk člověku. Dát těmto lidem jistotu, že na světě nejsou sami, ale že jsou lidmi stejně jako kdokoliv jiný. Komunita usiluje o živou podobu výroku z Druhého vatikánského koncilu a snaží se o navázání přátelství s lidmi, kteří jsou opovrhováni a utlačováni.

---

²⁵ Filipi 1998, str. 102-107

²⁶ Morin 1999, str. 40

²⁷ Tamtéž str. 40

„Členové Komunity Sant' Egidio se podle příkladu dobrého samaritána z evangelijního podobenství zastavují a snaží se starat o lidi, kteří žijí v těžkých životních podmínkách – na vlakových nádražích, u dveří domů a na dalších místech ve městě. Blízkou a přátelskou přítomností sledují obnovení důstojnosti každého člověka s prostým gestem respektu a přátelství.“²⁸

4.3 Bible

Nejdůležitější pramen, z kterého Komunita čerpá je bez pochyby Bible. Bible je pro členy komunity nadřazená nad jakoukoliv literaturu a učení. Nejdůležitější je pak učení Ježíše, konkrétně oddíl Matoušova evangelia 25 kapitola, verše 31 až 41, kde se píše o podobenství o posledním soudu.

³¹Až přijde Syn člověka ve své slávě a všichni andělé s ním, posadí se na trůnu své slávy; ³²a budou před něho shromážděny všechny národy. I oddělí jedny od druhých, jako pastýř odděluje ovce od kozlů, ³³ovce postaví po pravici a kozly po levici. ³⁴Tehdy řekne král těm po pravici: ‚Pojďte, požehnání mého Otce, ujměte se království, které je vám připraveno od založení světa. ³⁵Neboť jsem hladověl, a dali jste mi jíst, žíznil jsem, a dali jste mi pít, byl jsem na cestách, a ujali jste se mne, ³⁶byl jsem nahý, a oblékli jste mě, byl jsem nemocen, a navštívili jste mě, byl jsem ve vězení, a přišli jste za mnou.‘ ³⁷Tu mu ti spravedliví odpoví: ‚Pane, kdy jsme tě viděli hladového, a nasýtili jsme tě, nebo žíznivého, a dali jsme ti pít?‘

³⁸Kdy jsme tě viděli jako pocestného, a ujali jsme se tě, nebo nahého, a oblékli jsme tě? ³⁹Kdy jsme tě viděli nemocného nebo ve vězení, a přišli jsme za tebou?‘ ⁴⁰Král odpoví a řekne jim: ‚Amen, pravím vám, cokoli jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratří, mně jste učinili.‘ ⁴¹Potom řekne těm na levici: ‚Jděte ode mne, prokletí, do věčného ohně, připraveného ďáblu a jeho andělům! ⁴²Hladověl jsem, a nedali jste mi jíst, žíznil jsem, a nedali jste mi pít, ⁴³byl jsem na cestách, a neujali jste se mne, byl jsem nahý, a neoblékli jste mě, byl jsem nemocen a ve vězení, a nenavštívili jste mě.‘ ⁴⁴Tehdy odpoví i oni: ‚Pane, kdy jsme tě viděli hladového, žíznivého, pocestného, nahého, nemocného nebo ve vězení, a neposloužili jsme ti?‘ ⁴⁵On jim odpoví: ‚Amen, pravím

---

²⁸ <http://santegidio.weebly.com/>

vám, cokoliv jste neučinili jednomu z těchto nepatrných, ani mně jste neučinili.'

⁴⁶A půjdou do věčných muk, ale spravedliví do věčného života. "²⁹

Toto podobenství z Bible, je nejzávažnějším pro Komunitu po celém světě. Na něm stojí celé učení a celá existence Sant' Egidia. Žít evangelium, neznamená, jen chodit do kostela nebo se jen modlit. Víra má být projevoována skutky lásky hlavně k lidem, kteří, jak říká Matouš, jsou nepatrní. Jde o to, co je skutečně důležité, o to co máme činit, protože nikdo neví, kdy přijde znovu Ježíš, kdy budeme posláni před poslední soud. Komunita říká, že pokud nepomůžeme chudému, je to stejné jako bychom zraňovali Ježíše.

Verš 40 je klíčový pro celý oddíl, vyjadřuje novým způsobem solidaritu s chudými, trpícími a lidmi v nouzi. Kristus se ztotožňuje s lidmi v nouzi, s těmi, kdo čekají na naši pomoc - obraz toho, jak se z pocestného nebo bezdomovce, který čekal na naši pomoc, stává soudce na trůnu. Člověka, který potřeboval naši pomoc, a my jsme si ho nevšimli, nebo mu nevěnovali pozornost, potkáváme překvapivě na nebeském trůnu.³⁰ Podle Komunity Ježíše můžeme potkat na ulici mezi chudými, stejně tak, jako je to napsáno v Bibli. Je to pro ně stěžejní text, z kterého čerpají sílu pro další práci.

---

²⁹ www.bible.net.cz

³⁰ Mrázek 2011, str. 424 -428

5 Symboly Komunity

5.1 Svatý Jiljí

Svatý Jiljí – latinsky Ægidius, německy Ägidius, anglicky Giles a italsky Egidio. Řecký mnich a poustevník jeden z nejznámějších středověkých světců, který se stal patronem Komunity. Komunita po něm převzala svůj název, hlavně proto, že se v kostele St. Egidio scházela. Avšak není to jen náhoda, že si vybrali pro svůj název právě tohoto mnicha. St. Egidio, jehož jméno se může také přeložit jako „ochránce“. Narodil se roku 640 v Aténách v Řecku. Vyrůstal jako syn, vznešených a zámožných rodičů, kteří byli také vzorní křesťané. Už od dětství

Svatý Jiljí Obr. I

byl znám svým soucitem s trpícími a nemocnými. Vypráví se, že jednou na ulici obdaroval polonahého žebráka svrchním dílem svého šatu. Po smrti svých rodičů veškerý zděděný majetek prodal a peníze rozdal chudým a rozhodl se pro život v ústraní a věnovaný Bohu. Studoval u biskupa sv. Cesaria a pak odešel, aby žil samostatně jako poustevník. Několik let žil v jeskyni u řeky Rhona. Podle legendy ho každý den na tomto místě navštěvovala laň, která mu dávala své mléko, aby přežil. Jednoho dne si této laně všimli královští lovci a snažili se jí chytit. Pronásledovali ji až k jeskyni, kde žil poustevník Jiljí. Střelili, ale Jiljí před ní dal svou ruku, takže laň vyvázla bez zranění, namísto toho šíp zasáhl mnichovu ruku. Jako omluvu dal vystavět král této družiny na místě klášter Saint-Gilles, asi 20 kilometrů západně od Arles. Sv. Jiljí byl vysvěcen na kněze, stál v čele kláštera jako opat a řídil jej řeholními pravidly sv. Benedikta.³¹

Sv. Jiljí je mimo jiné patron kojení a kojících žen, tělesně postižených a žebráků a lidí v nouzi. Vzývá se například proti duševním chorobám, při opuštěnosti a proti nočním můrám.³² Komunitu symbolizuje také nejznámější obraz svatého Jiljí, na kterém má laň v náručí – kdy tato laň může zobrazovat chudé a potřebné, a St. Egidio Komunitu, která se snaží tyto lidi doprovázet a být s nimi ve společenství a neposlední

³¹ www.abcsvatych.com – 14 svatých pomocníků v nouzi

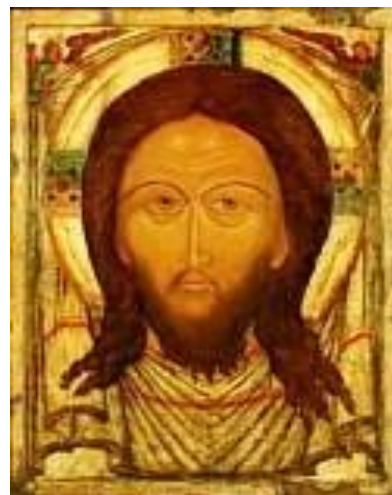
³² Tamtéž

řadě být jejich ochráncem v dobách, kdy ztrácejí víru v život, což může zobrazovat šíp zapíchnutý do ruky tohoto poustevníka.

5.2 Ikona Ježíše

Originál této ikony se nachází v kostele Sant' Egidio v Římě. Ikona byla vytvořena v 16. století a pochází z Ukrajiny. Do Říma byla dopravena až v roce 1989, tedy poměrně dlouhou dobu po vzniku Komunity, ale již v tomto roce se stala symbolem modlitby Komunity a stojí vždy v jejím středu. Ikona vychází z pověsti, že Ježíš šel křížovou cestou a přistoupila k němu Veronika, aby mu podala roušku, aby do ní mohl otřít své utrápené krvavé čelo. Ježíš je na této ikoně zobrazen jako ten, kdo hledí na člověka, který před ním stojí. Má oči plné lásky, střízlivě

Ikona Ježíše ^{Obr. II}

milostivé. Ježíš tu není vyobrazen na „růžovo“, ale je zde ukázaná jeho opravdovost a velikost zároveň. Povislé uši znázorňují Ježíše, jako toho kdo naslouchá a slyší Otcův hlas a říká „Ne moje, ale Tvá vůle se staň“. Malé, ale výrazné a rozhodné ústa předávají Boží slovo a evangelium. V pozadí za svatozáří jsou kousky kříže a za ním dva andělé s Veroničíným plátnem. V této ikoně můžeme vidět Boží slovo, poslušnost, kříž, anděly – utěšitele a také naslouchání. To, že se takto ikona stala symbolem modlitby Komunity je především proto, že má pomoci členům Komunity hledět někam jinam než na sebe - hledět na Boha, naslouchat mu a otevřít mu srdce. ³³

V této ikoně se tak odráží i jednání Komunity. Jednotlivec se má chovat a mít vlastnosti jako Ježíš na této ikoně. Má to být vzor chování k chudým a pomoc, když jedinec ztratí cestu smyslu pracovat s těmito lidmi.

³³Ústní sdělení od doc. JUDr. Kristiny Koldinské, Ph.D.

5.3 Další symboly

Mezi další symboly Komunity neoddělitelně patří také **holubice míru**, která symbolizuje poslání Komunity. Nenásilnou formou šířit na světě dobro, přátelství a evangelium. Dalším symbolem je na každé modlitbě Komunity **rozevřená Bible**, která jako u všech dalších křesťanů symbolizuje naslouchání Božímu slovu a evangeliu na prvním místě v životech. Některé Komunity Sant' Egidio mají také na své modlitbě **dřevěný křížek**. Ten dostala také pražská Komunita jako dar z té ruské, na zadní straně křížku je zabudovaná hrstka hlíny z ruského gulagu Butava, kde bylo během komunismu vězněno nejvíce křesťanů vůbec, oficiálně zde zemřelo na 80 tisíc lidí, podle vykopávek možná až 200 tisíc. Je to připomínka křesťanských mučedníků, kteří zemřeli za svou víru.³⁴

---

³⁴ Ústní sdělení od doc. JUDr. Kristiny Koldinské, Ph.D.

6 Poslání a ideje Komunity

Komunita staví na idejích, které se promítají v její činnosti a bez kterých, jak tvrdí, by celá činnost Sant' Egidia nebyla možná. Jedná se o modlitbu, předávání evangelia, solidaritu s chudými, ekumenismus a dialog, který je chápán jako cesta míru a metoda pro usmíření v konfliktech.

- **Modlitba**

Je nedílnou součástí Komunity, v centru stojí vždy čtení z Bible a liturgie. V Římě se k modlitbě scházejí dobrovolníci každý den a to rovnou na čtyřech různých místech po městě. Modlitba Komunity v Praze se koná vždy v pondělí a ve čtvrtek. Jde o zhruba půlhodinovou liturgii, kde zaznívá zpěv, čtení z Bible a krátké zamyšlení. Tato modlitba je specifická hlavně tím, že se odlišuje od běžných mší v katolické církvi. Jde o takzvanou liturgii tedy, jak říká římský dobrovolník Sandro, „*čin lidu*“. Má svou vlastní strukturu, která je pouze v Komunitě. Nejde o eucharistickou mši a modlitbu vede místo duchovního člen Komunity, tedy laik. V modlitbě se klade velký důraz na společenství, na společné „my“, které je jádrem Komunity. Klade se důraz na oslovení Otče náš, ne Otče můj, protože podle Komunity se už jen touto formulací slov stávají Božím jednotným společenstvím. „*Ježíš nás učí nazývat Boha „naším Otcem“. Ne pouze „Otcem“ nebo „mým Otcem“. Učedník, i když se modlí o samotě, není nikdy izolován, nikdy není sirotek. Vždy je členem Pánovy rodiny. Ve společné modlitbě je obsaženo kromě tajemství vztahu k Bohu jako Otci také tajemství bratrství“ (...)* Modlitba není nikdy prázdná; pozvedá se bez ustání k Pánu, aby proměnila úzkost v naději, slzy v radost, zoufalství ve veselí, samotu ve společenství. A tím Boží království přijde brzy mezi lidi.“³⁵

- **Předávání evangelia**

Předávání evangelia je druhý pilíř Komunity. Evangelium je dobrá zpráva, kterou je třeba sdílet s druhými. Je podle Komunity vzácným pokladem a světlem, které nemá být nikde ukryto, ale naopak je nutné ho předávat a zvěstovat. Každý člen Komunity je tedy

---

³⁵ www.santegidio.org – Modlitba

„živým evangeliem“ protože se snaží žít podle Kristova příkladu. Být učedníkem, žít a předávat Ježíšovo učení, to jsou pro Sant' Egidio synonyma.³⁶

- **Solidarita s chudými**

Komunita klade veliký důraz na solidaritu s chudými. Činnost motivovaná touto pohnutkou je základním kamenem pro působení Komunity ve společnosti. Chudí jsou chápáni jako přátelé a evangelium pak jako dobrá zpráva pro chudé. Na těchto principech vznikla již na začátku služby tzv. „Škola míru“. Šlo nejen o doučování dětí na okraji společnosti, ale také o budování přátelství s dětmi a jejich rodinami. V dnešní době se již nezaměřuje jen na děti, ale také na lidi tělesně i mentálně postižené, lidi bez domova, vězně, lidi v domovech pro seniory, uprchlických táborech atd., tedy mezi lidmi, kteří mnohdy nestrádají po materiální stránce, ale žijí velice osamoceně a strádají duševně či duchovně.³⁷

- **Ekumenismus**

I přes to, že Komunita je katolické církevní hnutí, snaží se o hledání jednoty mezi křesťany na celém světě. Od východní církve například Komunita převzala svou liturgii a některé ikony, které ji charakterizují. Velikou zásluhu na tomto jednání Komunity má Jan Pavel II. který v roce 2001 poprvé promluvil k východní církvi a veřejně se omluvil za veškerá příkoří, která jí byla římskokatolickou církví způsobena. Dalším bodem ekumenismu v Komunitě je určitě i to, že do ní může vstoupit každý bez ohledu na to, k jaké církvi se hlásí.³⁸

- **Dialog**

Téma dialogu, které vychází z Druhého vatikánského koncilu. Dialog je chápán jako cesta míru a spolupráce mezi náboženstvími. Dialog se stává metodou, která častokrát vede k usmířování v konfliktech. Komunita Sant' Egidio se zasloužila o mír v Mozambiku, a to především mírovému dialogu mezi zneprátelenými mocnostmi. Důležitým mezníkem v práci Komunity pro mír je mezináboženské setkání, které bylo poprvé 1986 iniciováno papežem Janem Pavlem II. Uskutečnilo se v Assisi, a každoročně se od té doby opakuje v různých dalších evropských městech.

---

³⁶ www.santegidio.org – Předávání evangelia

³⁷ Tamtéž – Přátelé, kteří žijí na ulici

³⁸ Tamtéž – Ekumenismus a dialog

Účastníky jsou důležité osobnosti a zástupci všech křesťanských vyznání, židovství, islámu, buddhismu, šintoismu a dalších. Cílem těchto setkání je uvolnit síly míru a odpuštění, které jsou společné všem náboženstvím.³⁹

Sant' Egidio jako život ve společenství

Organizace vznikla v Římě a do dneška zde působí největší Komunita Sant' Egidio na světě. Členové se setkávají každý večer k modlitbě. Už to z nich dělá to ono „my“, které je činní rodinou. Setkávat se každý den, mluvit a společně se modlit znamená pro Komunitu živé žití evangelia. Komunita je společenství lidí, kteří jsou sice různí, ale mají společný cíl, a to změnit svět, který je plný válek a nenávisti. Členové o to usilují nenásilnou formou skrze evangelium. Sant' Egidio od nikoho nechce, aby se vzdal svého života, rodiny, práce, životního přesvědčení, náboženství atd. Vize je, že těmito odlišnými znaky se členové mohou od sebe učit, mluvit spolu, a tím se také sblížovat. Rozdílní lidé s jedním společným zájmem – žít pro chudé, to z nich dělá komunitu, která má obrovskou sílu v pozitivním ovlivňování lidí, kteří se z různých důvodů ocitli v nepříznivé situaci.

---

³⁹ www.vira.cz - Charakteristika hnutí a komunit působících v České republice

7 Historie Komunity Sant' Egidio

7.1 Řím

Společenství či komunita Sant' Egidio vznikla V Římě roku 1968 na popud mladých gymnazijních studentů v čele s Andreou Riccardim, který vzal ve svých 18 letech své kamarády na periferie Říma, aby jim ukázal chudé děti, které tam žijí. Tak se zrodila myšlenka pomáhat opuštěným a lidem na okraji společnosti. Děti z periferií Říma se staly vůbec prvními, kterým Komunita začala pomáhat. Šlo hlavně o pomoc se školními povinnostmi jako čtení a psaní, skrze tuto pomoc se rozvíjelo přátelství nejen s dětmi, ale i s jejich rodinami.

Tato komunita vznikla z ideje postavit na první místo ve svém životě věrnost evangeliu s přednostním vztahem k chudým.⁴⁰ V prvních letech si tato skupina říkala pouze jenom *la Comunità*, protože pro svou službu nepotřebovali její členové zvláštní název. Později, když se společnost začala dozvídat o jejich činnosti a chtěla je zvat na různé konference, musela si Komunita zvolit název, který ji bude reprezentovat.

- **Menza**

Hladoví lidé na našich ulicích – to byl úkol pro Komunitu, který se nemohl odkládat na zítra a z této ideje vznikla tzv. „menza“. Třikrát týdně je pro tyto lidi otevřená jídelna, kde je pro ně připravené vydatné jídlo. Lidé bez domova sedí u stolů, kde je obsluhují dobrovolníci z Komunity. Řím už dnes není jediné místo, kde fungují tyto jídelny, další můžeme najít v Belgii, Německu a také v Moskvě. Obdoba těchto jídelen je také ve věznicích v Mosambiku a dalších afrických zemích mimo jiné také v psychiatrické léčebně v Albánii. V Římě vznikla menza v roce 1988, za její existenci se vydalo více než 2,200 000 jídel a obsloužilo se více než 100 000 lidí.⁴¹

---

⁴⁰ <http://santegidio.weebly.com> – O nás

⁴¹ <http://www.santegidio.org> - The Soup-kitchens

• Příběh Modesty jako symbol přátelství

Modesta byla první žena z ulice, kterou římská Komunita znala. Žila na největším vlakovém nádraží ve městě na Roma Termini. Zemřela v 71 letech, kdy ji byla povolána záchranka. Záchranáři ji odmítli pomoci, protože měla vši a byla špinavá. Nechali ji ležet na zemi a odjeli. Modesta zemřela kvůli lidské ignoraci, a protože ji záchranáři nepovažovali za „důležitou“. Komunita má Modestu a její příběh jako vzor toho, proti čemu chce bojovat. Přátelství s chudými znamená, že Komunita o ně má zájem a respektuje je. Už jen to, že si lidé z Komunity pamatují jméno lidí z ulice a zajímají se jejich o problémy, zachovává jejich důstojnost. Jak říká Lucia, dobrovolnice, která má na starosti chod menzy – *„Přátelství na ulici je prorockým - nikdy na tebe nezapomenu.“* Na připomínku Modesty a všech mrtvých z ulice se každoročně pořádá mše Komunity. Je určena hlavně pro lidi, kteří znali a žili s lidmi, kteří na ulici zemřeli. Na mši se čte seznam zemřelých lidí, které Komunita znala už od samého začátku v roce 1968. Lidé, kteří daného člověka znali, jdou dopředu a zapálí na jeho připomínku svíčku. Tímto gestem se snaží Komunita zdůraznit, že smrt nemá poslední slovo a, že i přes to, že tyto lidé už jsou po smrti, tak stále jsou lidé, kteří na ně vzpomínají a připomínají si jejich životy.

7.2 Praha

V České republice působí Komunita Sant' Egidio v Praze a také v Brně, na Slovensku pak v Bratislavě.

Začátek Komunity v Praze se neoficiálně datuje na rok 1990, kdy do Prahy přijel Jan Pavel II. a jako doprovod s sebou vzal asi 30 lidí z římské Komunity. Tato skupina lidí tu byla týden a každý večer pořádali v kostele u Salvátora modlitby a diskuze. Při této příležitosti se s nimi seznámil Pavel Habart, který po jejich odjezdu začal chodit s několika kamarády na periferii Prahy do diagnostického ústavu. Takto Komunita fungovala přibližně do roku 1993, kdy Komunita měla 4 členy. Na jaře roku 1993, kdy se také oficiálně datuje vznik Sant' Egidio v Praze, se pořádala slavnost v domově pro seniory v Praze 6. Až do roku 1995 bylo pro členy Komunity velice těžké sehnat další dobrovolníky a stále pracovali jen ve 4 lidech. V roce 2003 se poprvé začalo chodit za lidmi na ulici. V roce 1997 se Komunita postavila jménem mladých křesťanů za chudé lidi z pražských ulic, když pražské zastupitelstvo chystalo vyhlášku zakazující

a následně postihující žebřání v centru Prahy. Komunita zorganizovala petici na protest proti přijetí vyhlášky. Tuto petici podepsanou zejména pražskými studenty prezentovali zástupci Komunity na zasedání zastupitelstva. Iniciativa Komunity a podepsaných studentů značně přispěla k tomu, že většina zastupitelstva hlasovala proti návrhu a vyhláška nebyla v tomto roce přijata. Platnou se stala až za další tři roky v roce 2000.^{42 43}

7.3 Komunita Sant' Egidio ve společnosti a její ocenění

- **Pout' do Osvětimi**

V roce 2012 bude Komunita pořádat již třetí ročník pouti do Osvětimi. Tento projekt si klade za cíl shromáždit mladé lidi z Evropských zemí. Tímto projektem se snaží zvýšit povědomí o chybách z minulosti způsobenými nacionalismem, rasizmem a antisemitismem a posílit vazby mezi různými kulturami. Organizátoři této akce si také kladou za cíl, aby v účastnících tohoto setkání vzrostl pocit odpovědnosti za evropskou myšlenku. Projekt „Mladí Evropané za svět bez násilí“ má hlavní ideu v šíření a posílení vědomí toho, že je důležité rozšiřovat povědomí Evropy o hrůzách holocaustu a událostech s ním spojených hlavně prostřednictvím setkání s osobami, kteří holocaust přežili, skrze naslouchání jejich svědectví a také návštěvou koncentračního tábora Osvětim - Březinka. *„Komunita Sant' Egidio je pevně přesvědčena, že pokud bude holocaust připomínán především mladé generaci, bude tím položen jeden ze základních stovebních kamenů budoucnosti. Je velmi důležité, aby nová generace poznala Osvětim - Březinku díky pouti do těchto míst a aby mladí lidé mohli společně provést analýzu a kulturní reflexi těchto událostí.“*⁴⁴

---

⁴² www.vira.cz – Charakteristika hnutí a komunit působících v České republice

⁴³ Ústní sdělení od doc. JUDr. Kristiny Koldinské, Ph.D.

⁴⁴ Propagační materiál – Mladí Evropané za svět bez násilí, Krakov - Osvětim, 20. -23. září 2012

- **Ocenění**

Komunita získává nebo bývá nominovaná na různá ocenění. Všechna tato ocenění se týkají mírových aktivit organizace. Pravidelně je nominovaná na Nobelovu cenu za mír. V roce 2009 získal zakladatel Komunity Andrea Riccardi Cenu Karla Velikého. *„Tato prestižní mezinárodní cena byla udělena, jak se praví v oficiálním zdůvodnění - za mimořádné občanské nasazení ve prospěch lidštější a solidárnější Evropy a to jak uvnitř, tak za jejími hranicemi, za úsilí o porozumění mezi národy, náboženstvími a kulturami a za mírumilovnější a spravedlivější svět.“*⁴⁵ Na podzim roku 2004 získal Riccardi také Balzanovu cenu za lidskost, šíření míru a bratrství mezi národy.⁴⁶

---

⁴⁵ www.radiovaticana.cz - Andrea Riccardi obdržel cenu Karla Velikého

⁴⁶ www.balzan.org - Interantional Balzan Prize foundation

8 Působení Sant' Egidia v Praze

8.1 Pondělní setkání

Každé pondělí kolem 18 hodiny se mladí dobrovolníci z Komunity scházejí v sakristii kostela svatého Kříže Na Příkopě 16. Kde je hlavní sídlo celé pražské Komunity. Zhruba do půl sedmé se řeší různé provozní záležitosti organizace. Převážně jde o rozdělování úkolů na plánované akce, které Komunita pořádá. Kolem půl sedmé přicházejí poslední lidé a hromadně se připravuje jídlo na ulici, které se kupuje ze společných peněz Komunity. Jde o chléb, pomazánková másla, sýr, šunku a vajíčka. Zhruba do půl osmé se připravují chleby a balí se do balíčků, vaří se čaj a káva do termosek. O půl osmé se všichni přesunou do kostela na půlhodinovou modlitbu za chudé a úderem osmé se vydávají na ulici. Skupina až 20 lidí se rozdělí na dvě skupiny, jedna jde na Hlavní nádraží a druhá na roh kostela na ulici Na Příkopě. Lidé z ulice povětšinou stojí v řadě a čekají na výdej chleba a pití. Pokaždé nosí dobrovolníci z Komunity na ulici také oblečení. Na obou místech pondělního setkání s lidmi na ulici se dohromady rozdá něco kolem 150 chlebů. Lidé, kteří si pro ně přijdou, jsou buď dlouholetí přátelé Komunity, nebo se doslechli, že nějací křesťané v pondělí rozdávají jídlo a přišli se najíst. Jiní zůstanou a povídají si s lidmi z Komunity, přicházejí se svými příběhy, radostmi, ale i starostmi a mladí dobrovolníci se snaží buď pomoci anebo jen přátelsky povzbudit do dalších dnů. Příští pondělí se třeba objeví znovu nebo už nikdy nepřijdou. Někdy ale pondělní ulice není tak idylická, jak se může zdát. Jak říká Kristina Koldinská z Komunity – „*ulice a chudoba dělá zlé lidi*“ a je to pravda, častokrát se dobrovolníci mohou setkat s lidmi, kteří jsou pod vlivem alkoholu a drog, jsou agresivní nebo se nevybíravě vyjadřují. Z tohoto důvodu je v každé skupince dobrovolníků alespoň jeden muž, který vzbuzuje před těmito lidmi většinou větší respekt než žena, a snaží se zasáhnout vždy, když je to třeba.

8.2 Další aktivity Komunity

- **Vítkov**

19. 4. 2009 byl na romskou rodinu z Vítkova na Opavsku spáchán žhářský útok. Dlouho diskutovaný a rasově podkreslený čin, který se udál, nenechal pražskou Komunitu v klidu. Po třech týdnech od tohoto útoku se Komunita do Vítkova vydala. Seznámila se s touto rodinou, která žila v náhradním bydlení. Cílem této návštěvy bylo ukázat rodině, že není sama a že se za ně někdo postavil. Další návštěvy Komunity ve Vítkově byly pořádány hlavně pro romské děti z tohoto města. Komunita se zde snaží dělat tzv. „Školu míru“. Jde o akci plnou her, soutěží a zábavy pro tyto děti. Sant' Egidio bylo Vítkovskými rodinami a dětmi velice vřele přivítána a i sami dobrovolníci se rádi do tohoto městečka vrací. Všechny akce ve Vítkově pořádá pražská Komunita spolu s brněnskou⁴⁷

- **Vánoční oběd**

Vánoční oběd, je akce, která se pořádá již 14 let v Arcibiskupském paláci kardinála Berana. Na Boží Hod se schází přibližně dvě stovky lidí z ulice, aby společně oslavili Vánoce. Na místě je také na 70 dobrovolníků, kteří celou slavnost pořádají. Celá akce je velice podobá římské menze, která se pořádá třikrát týdně. Dobrovolníci tak obsluhují návštěvníky, ale oproti menze má komornější nádech už jen tím, že se pořádá jednou za rok a na místo 900 lidí je jich tu 200. Dobrovolníci mají dobře rozdělené úkoly, jedni roznášejí jídlo, druzí pití a další sedí u stolů společně s hosty a povídají si. Vánoční oběd se tradičně v České republice pořádá v Praze v Brně a minulý prosinec již po druhé i ve Vítkově.^{48 49 50}

- **Konference**

Dne 23. 11. 2010 se uskutečnila na půdě Senátu konference na téma bezdomovectví, které se také zúčastnily významné osobnosti hlavního města.

---

⁴⁷ <http://santegidio.weebly.com>

⁴⁸ <http://brno.idnes.cz>

⁴⁹ <http://www.ceskatelevize.cz>, Arcibiskupský palác hostil chudé a osamělé lidi ČT24

⁵⁰ <http://santegidio.weebly.com>

Konference pod názvem *Lidé bez domova - Součást města či periferie?* Tuto konferenci pořádala Komunita, jako osvětu veřejnosti s problémem bezdomovectví v Praze.⁵¹

Další konference, která byla pořádaná Komunitou Sant' Egidio byla v Poslanecké sněmovně 12. 3. 2012. Tato konference nesla název *Romský holocaust - Proč jsme zapomněli?* Pořádala se pod záštitou předsedkyně Poslanecké sněmovny Miroslavy Němcové. Konference se uskutečnila jen několik dnů poté, kdy proběhlo výročí 69 let od prvního romského transportu do Osvětimi. Řečníci byli vybráni z řad politiků, historiků, křesťanských představitelů a nechyběla ani pamětnice tohoto holocaustu. Jako hlavní bod programu konference zazněl pohnutý příběh rodiny paní Emilie Machálkové z Brna, která přežila se svou užší rodinou celou válku díky starostovi malé vesnice, v které žili. Ten podplatil nacisty, aby byli z deportace vyškrtnuti. V rámci diskuse na konci konference zaznělo její poselství mladým lidem: *„Každý, kdo je na světě, je člověk, má červenou krev. Ale protože je někdo černější nebo žlutý, neznamena to, že nejsou lidi. Nehleďte na to, jakou má kdo pleť, ale hleďte na to, co má kdo v hlavě a v srdci.“*⁵²

- **Domov pro seniory**

Pražská Komunita za své dosavadní působení navštěvovala dva domovy pro seniory. Na úplném začátku aktivity Komunity v Dejvicích v domově na Šolínově ulici, kde se pořádala i první větší akce Komunity, jarní slavnost se starými lidmi. Momentálně Komunita navštěvuje domov pro seniory v Kobylisích, a to každých 14 dní vždy ve čtvrtek. V plánu je chodit do tohoto domova každý týden a věnovat seniorům více času. Pomoc lidem, kteří žijí v těchto domovech, vychází z ideje, nepřinášet nic materiálního, ale přinášet sami sebe. Tito lidé častokrát žijí ve velké samotě a Komunita jim chce být na blízku. *„Snaží se jim zvěstovat Evangelium Boží lásky ve světě, který na staré lidi jakoby zapomínal. Díky přátelství, které vzniklo mezi členy Komunity Sant' Egidio a světem starých lidí, mohli již mnozí staří lidé umírat usmíření a doprovázení vědomím, že Bůh je jim na blízku.“*⁵³

---

⁵¹Informační materiál Komunity - Lidé bez domova - Součást města či periferie?

⁵²<http://santegidio.weebly.com/> - konference

⁵³www.vira.cz

- **Albánie**

Pražská Komunita Sant' Egidio spolu s dalšími komunitami ze světa se snaží pomáhat i Albánii a to konkrétně ve městě Pogradec. Pořádají zde Školu míru s dětmi, „v průběhu týdne byly všechny děti dopoledne ve škole, kde jsme jim připravovali program tak, aby se něco nového naučily, a odpoledne jsme se s nimi věnovali spíše hrám a zábavě.“⁵⁴ Jezdí sem do romské osady, navazují přátelství s lidmi a snaží se jim být na blízku. Naposledy v roce 2008 zde pořádali také Vánoční oběd.

K dalším aktivitám patří již tradiční **Piknik**, který se pořádá vedle Prahy také v Brně. Jde o akci pořádanou na jaře, kdy se společně tráví odpoledne s přáteli z ulice. Společně se jí, pije, hrají se hry a povídá se. Poslední piknik se pořádal v pražské Letné v květnu 2011, sešlo se tu přes 30 lidí a hrál se fotbalový turnaj.

---

⁵⁴ santegidio.weebly.com – Albánie, Letní Škola míru 2010

9 Metodologie

Pro zodpovězení otázky motivace dobrovolníků a toho jak vnímají Komunitu, jsem si zvolila metodu dotazníků. Domnívám se, že pro mou práci bylo nejlepší využít kvalitativní metody. Vzhledem k tomu, že jsem chtěla zkoumat vcelku malou skupinu lidí, nebylo, dle mého názoru, vhodné využít metod kvantitativních. Kvantitativní metody by nebyly schopny uchopit daný problém přesně a nešla by zjistit motivace daných respondentů. Jako typ dotazníku jsem zvolila dotazník, který se skládal z uzavřených a otevřených otázek. Uzavřené otázky měly za úkol zjistit základní informace o respondentech jako je věk, pohlaví, jak dlouho organizaci navštěvují atd. Otevřené otázky měly za úkol zjistit motivaci dobrovolníků v organizaci a také to, jak vnímají její činnost. Na tyto otázky jsem se pokusila doptávat nepřímou. Nejdříve jsem měla v úmyslu dělat s jednotlivými dobrovolníky rozhovory, ale u této metody by mohl nastat problém s otevřeností respondentů, proto jsem zvolila efektivnější metodu dotazníků. Dotazníky mi respondenti odevzdávali anonymně v elektronické podobě.

Dále jsem provedla 3 rozhovory s hlavní představitelkou Komunity v Praze, abych zjistila hlubší informace o fungování Komunity, jejích ideových základech a motivacích pro činnost jejích dobrovolníků.

Dále jsem prováděla systematické zúčastněné pozorování v Komunitě, kam jsem docházela 6 měsíců.

10 Vyhodnocování dotazníků

Analytická část bakalářské práce se zaměřuje na vyhodnocování dotazníků a na zodpovězení otázek, které byly položeny v teoretické části.

K otázce kdo jsou dobrovolníci pražské Komunity Sant' Egidio jsem vyzorovala, že jde převážně o ženy. Dobrovolníci jsou nejčastěji studenti vysokých škol, humanitních oborů, ale jsou mezi nimi i pracující z různých profesí. Mladí lidé jsou převážně věřící lidé z katolické církve, kteří hledali společenství ve městě, v kterém nikoho neznají a chtěli plnit svůj křesťanský úkol pomáhat druhým.

Dotazník vyplnilo šest mužů a čtyři ženy. Respondenti dotazníku navštěvují Komunitu více než dva roky – šest respondentů, dále rok – dva respondenti. Půl roku navštěvuje pouze jeden respondent a dva roky taktéž jeden. Nejvíce respondentů je v zaměstnání - sedm, dále jde o studenty vysokých škol – čtyři respondenti. Nejsilněji je zastoupena věková skupina od 21 do 25 let a to čtyřmi účastníky otazníku, dále skupina 26 až 30 – tři účastníci jeden člověk ve skupině 40 a více. Respondenti se nejčastěji o Komunitě dozvěděli přes kamaráda – šest účastníků, dále v církvi – dva respondenti a jinou cestou, se o této organizace dozvěděli dva lidé.

Tučným písmem jsou zvýrazněny nejčastější odpovědi, *kurzívou* pak citování jednotlivých odpovědí respondentů.

- **Proč jste si vybrali Komunitu Sant' Egidio**

V této otázce byly dvě hlavní odpovědi, které se častokrát opakovaly a to **přátelit se či pomáhat lidem na ulici** a dále **skrze Komunitu žít jako křesťan**. Pomáhat lidem na ulici pro ně není jen charitativní činnost nebo nějaký druh sociální práce, ale jde jim hlavně o navazování přátelských vztahů s lidmi na okraji společnosti. Velký podíl na tomto názoru je také síla společenství lidí, kteří jsou dobrovolníky v Sant' Egidiu, jelikož jak zaznělo v jedné odpovědi *„pomáhat lidem na ulici, být s lidmi, kteří jsou proti proudu, a zajímá je každé bezpráví, které se děje a snaží se na to odpovědět nějakým gestem.“* Další častá odpověď byla *„žít jako křesťan“*, Komunita dává jejím členům možnost přibližovat se chudým beze strachu z újmy, která by byla více pravděpodobná, kdyby šel na ulici sám. *„Je to dobrý způsob jak jako křesťan sloužit potřebným a zároveň být v kolektivu skvělých lidí.“*

Dalo by se tedy říci, že tito dobrovolníci si vybrali Komunitu z toho důvodu, že jim zprostředkovává možnost jak pomáhat lidem v nouzi, a to tak, že skrze ni mohou uskutečňovat svůj úkol křesťana. Důležitý aspekt je také síla společenství lidí, to, že člověk nejde proti proudu sám, ale tvoří skupinu, která je silnější než jedinec.

- **Co vás vedlo k tomu věnovat se charitativní činnosti?**

Odpovědi na tuto otázku byly dost odlišné, ale hlavní proud odpovědí, byl stejný jako v předchozí otázce a **to pomáhat lidem a být v praxi křesťanem.** „*Umět žít podle evangelia skutky, nejen slovy.*“ Padaly také odpovědi typu, že nechtějí věnovat čas jen sobě a svým potřebám, ale pomáhat lidem, kteří se sami o sebe nepostarají. Je zajímavé, že někteří dobrovolníci z této Komunity, mají za to, že lidé na ulici nejsou soběstační a tudíž musí být někdo, kdo je bude vést a pomáhat a zachraňovat je od jejich situace. Na druhou stranu dále z jejich odpovědí vyplývá, že vědí, že lidé na ulici se častokrát ze své situace nedostanou a vlastně jim není pomoci.

- **Proč právě skupina lidí bez domova? Máte k této skupině nějaký vztah?**

Na otázku proč právě lidé bez domova, respondenti nejčastěji odpovídali tak, že **dříve k těmto lidem žádný vztah neměli**, dokonce se jich báli nebo se jim vyhýbali. Jiní mluví o tom, že tato skupina je nejvíce viditelná a člověk, který žije v Praze je má každodenně na očích, a tudíž jim přišlo důležité proti tomuto faktu nějak zasáhnout a být těmto lidem na blízku. Na otázku zda mají k této skupině nějaký vztah, odpovídali, že dříve k nim vztah neměli, ale **nyní už k nim vztah mají.** „*Než jsem přišla do Komunity, tak jsem k nim vztah neměla, ale teď znám lépe několik z nich a jejich životy mě zajímají.*“ Z odpovědí také vyplývá to, že se o tuto skupinu zajímají z důvodu, že je jen velice malý okruh lidí, kteří se jim věnují. „*...lidi bez domova patří mezi lidi, kterým se nevěnuje dostatečná pomoc a podpora.*“ V souvislosti s minulou otázkou je zajímavá tato odpověď: „*..., ale i teď je pro mě těžké některé lidi na ulici přijímat s láskou, když vidím, že jsou v tak špatné situaci svou vinou a nejsou schopni s tím nic dělat...*“ Další skupina lidí odpovídala, že k lidem bez domova se dostali jen proto, že s nimi Komunita pracuje a je to její hlavní cílová skupina. Další mluví o tom, že je jim jedno s jakou cílovou skupinou by pracovali, hlavní pro ně je, věnovat se chudým a sociálně vyloučeným Primární tedy pro ně bylo pracovat v Komunitě a

bylo jim v podstatě jedno, komu budou pomáhat, to je ve světě dobrovolnictví unikátní. Dobrovolník si většinou vybere cílovou skupinu, které chce pomáhat a následně se přihlásí do nějaké organizace v Sant' Egidiu je to tedy častokrát naopak.

- **Co se vám na Komunitě nejvíce líbí, jak byste charakterizoval/a její přednosti?**

Na Komunitě Sant' Egidio členové nejvíce oceňují to, že tam **našli dobré přátele, kteří jdou za svým cílem.** „*Společné úsilí – jsme v Komunitě přátelé a spojujeme své síly, což nás posiluje a umožňuje nám to dělat velké věci, na které bychom si jednotlivě netroufli*“. Znovu tu zaznívá síla společenství, která je pro ně velice důležitá, „*dělat něco společně*“ má pro dobrovolníky velikou sílu a nacházejí v ní motivaci pro to neskončit. Další důvod je také to, že **dělají něco, co má smysl.** Na Komunitě její členové nejvíce oceňují, že mohou praktikovat, co je učí Bible a že je to „*křesťanství v praxi – propojení služby s přátelstvím s chudými a s naslouchání evangelia*“. Zajímavé byly také odpovědi, které poukázaly na přednosti v tom, že je Komunita „*otevřená všem lidem bez rozdílu, každý kdo chce, může přijít pomáhat.*“ A také to, že lidé, kteří sem chodí, jsou ochotni pomáhat bez jakéhokoliv nároku na odměnu.

- **Co vnímáte na této Komunitě jako její nedostatek?**

Častá odpověď u této otázky byla stížnost na to, že v pražské Komunitě je **malý počet členů**, který neumí oslovit více lidí, aby se na jejich aktivitě podíleli a stali se součástí Komunity. Na tuto odpověď úzce navazuje to, že ne všichni se v Komunitě znají natolik, aby mohli tvořit jádro, které je schopné přitáhnout další lidi. Není zde dostatečná komunikace mezi členy a chod Komunity závisí jen na několika málo členech, kteří vyvíjejí nepříjemný tlak na ostatní členy, kteří si třeba ani nepřejí být tolik zapojení do chodu a dalších akcí Komunity. Problém je tedy ten, že nově příchozí člověk, chce většinou „jen“ chodit za lidmi na ulici, protože mu to Komunita zprostředkuje a tento jedinec je pod její záštitou, Komunita ale vyžaduje od členů víc. Sant' Egidio má mnohem větší snahu „měnit svět“, než jen chodit za lidmi bez domova. To ale nově příchozí nemůže tušit a proto častokrát není aktivní natolik, jak by si někteří stálí členové přáli. Malý počet členů je také kvůli tomu, že jde hlavně o studenty, kteří nejsou z Prahy a nemají ustálený režim jako pracující lidé.

Studenti se po absolvování studia často z hlavního města odstěhují, nebo ztratí o aktivity Komunity zájem.

Některé odpovědi, ale byly dosti odlišné, například: „*Mám někdy pocit, že to co děláme, necharakterizuje náš život. Někdy se mi zdá, že je to povrchní, když se setkáváme s lidmi, co nemají nic a potom jdeme někam například na kafe za sto korun nebo do restaurace.*“ Další typ odpovědí se točil kolem ekumenismu a typu modlitby jaká se uplatňuje v Komunitě. „*Pro některé lidi je modlitba strašně odlišná, člověk si musel dlouho zvykat.*“ *Myšlenka ekumenismu je v Komunitě silně vyznávaná, protože však byla založena a vyrostala v katolické tradici, je tato tradice pro ni nejsilnější. Pro lidi, kteří jsou z jiné duchovní tradice, či žádnou duchovní tradici nemají, mohou být některé rituály, tradice, či zvyklosti Komunity obtížné uchopit či přijmout.*“

Další nedostatek je vnímán v tom, že neexistuje jednotnost v názorech a ve vnímání poslání Komunity „*Zda je Komunita sociální službou, zda je to dobrovolnictví, nebo něco víc i pro její samotné členy.*“

- **Co by se podle vás mohlo na Komunitě zlepšit, aby fungovala lépe?**

„*Více stálých členů z řad nestudentů.*“ Tato odpověď se v různých obměnách opakovala ve valné většině odpovědí. Další výtku se týkala přímo členů, kteří v Komunitě již jsou. „*Aby se všichni k úkolům, které se s činností komunity pojí, stavěli zodpovědněji.*“ „*Muselo by se ve všech projektech podílet co nejvíce lidí, nyní spousta věcí dělá malá skupina lidí a roste odstup od zbytku Komunity...Kdyby bylo více lidí, mohli by být aktivity i v průběhu týdne.*“

Jedna z dalších výtek byla, aby probíhalo **více duchovního sdílení** spojené se společným čtením Bible a jiné duchovní obohacení než jen pondělní a čtvrteční modlitba. Další by uvítali více členů, kteří by byli z nekatolického prostředí, díky tomuto by došlo k většímu posílení ekumenismu. Většinou jde o to, aby spolu trávili více času a budovali přátelství. Všechny odpovědi směřovaly k tomu, co se má na Komunitě zlepšit z hlediska členů, ale téměř nikdo nepoukázal na problémy, které mohou pramenit přímo z podstaty Komunity. Tedy z jejich idejí a vedení. Tento postoj může být převzat z katolického přesvědčení, že Komunita (církve) je tzv. „Boží slovo

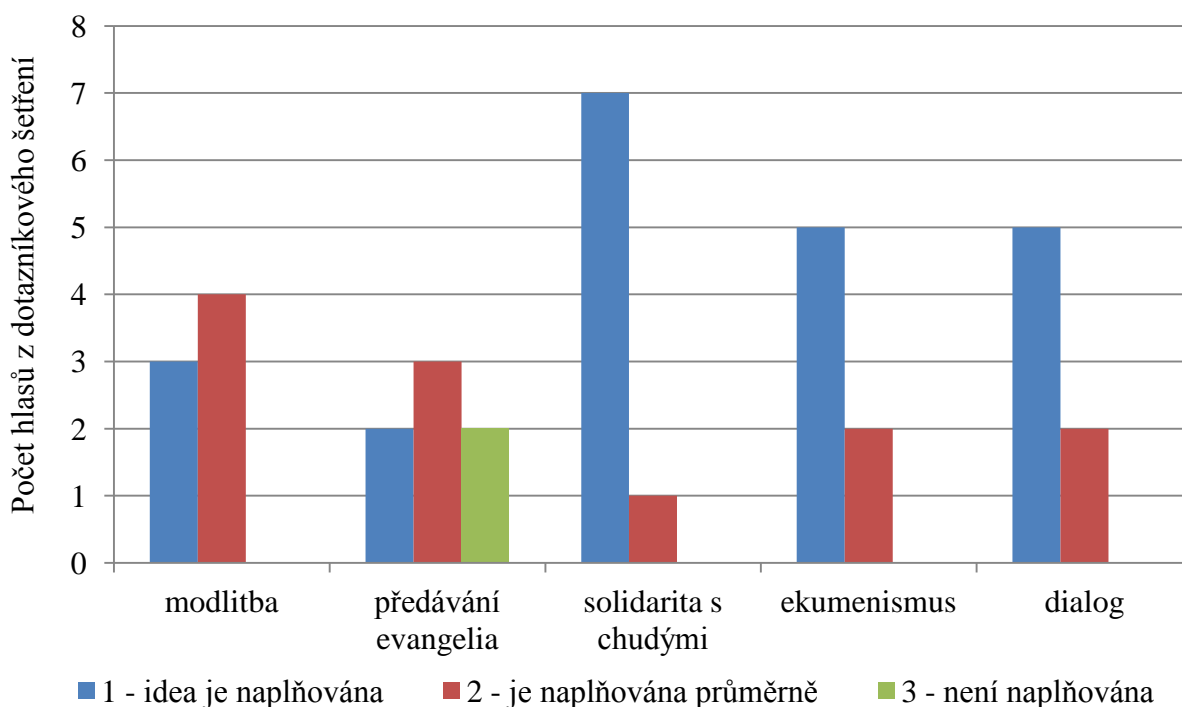
na zemi“ neboli to pravé, co by křesťané měli dělat, jak jim to říká Bible. Pramení to z katolického pojetí toho, co znamená církev ve světě a že je neomylná.

„Myslím, že to není o Komunitě, že se má měnit. Ale jsme to my, kdo se má měnit. Pro mě to jako kdyby si řekla, „co můžeme změnit na evangeliu, aby víc fungovalo“. Není to o tom, hodnotit Komunitu, protože je to boží dar, který po 42 let historie nemůžeme diskutovat, jestli je dobrá nebo ne, protože kdyby ji tu Bůh nechtěl v takové podobě, tak to nezačne. Komunita se stále mění, je to dynamická záležitost jako svět. Netroufám se říci, že je na Komunitě něco špatně, podle mě jestli by něco mohlo fungovat líp tak jsem to já a moje srdce. Ten kdo se má měnit tak jsem to vždy já, když se já změním, tak taky Komunita tady bude hezčí, opravdovější, přitažlivější.“

- **Myslíte, že je idea Komunity Sant' Egidio naplňována?**

V této otázce jsem zvolila škálu hodnocení jednotlivých idejí. Označení číslem jedna – nelépe, číslem dva – průměrně a označení číslem tři – nejhůře. Číslem tři byla ohodnocena pouze jedna idea a to předávání evangelia.

Hodnocení naplňování idejí Komunity Sant' Egidio

Modlitba

Pohled členů Komunity na modlitbu, která je součástí pondělních a čtvrtečních aktivit Sant' Egidia po celém světě, je rozporuplný. Jak je znát rovněž z odpovědi na jiné otázky, modlitba Komunity je dost odlišná od ostatních církevních mší, na které jsou zejména katoličtí členové zvyklí. Komunita si sama vymyslela strukturu modlitby a vede ji laik namísto duchovního. Další překážkou modlitby může být také to, že je jaksi „otrocky“ přeložena z italštiny do češtiny, neboť pravidlo všech Komunit na světě je to, že zpívaný text modlitby je všude stejný a má i stejnou melodii. Z rozhovorů se členy Komunity jsem zjistila, že je pro ně těžké si na modlitbu zvyknout, nejtěžší to mají zejména členové pražské Komunity, kteří vycházejí z jiné tradice než z katolické, tudíž celá modlitba je hodně odlišná od toho na co jsou zvyklí, ze svých domovských církví a sborů.

Předávání evangelia

Tato idea je velice těžko praktikovatelná, a tudíž u této odpovědi padlo i číslo tři, které označuje to, že předávání evangelia prakticky v Komunitě neexistuje. Tato idea se dá pochopit z více hledisek, jedna skupina respondentů odpověděla číslem jedna tudíž, že si myslí, že idea je dobře plněna. Již tím, že členové žijí pro druhé a ne jen pro sebe ukazují na evangelium a na jeho poselství, na druhou stranu, když se jde v pondělí na ulici, nikdo nehovoří s lidmi o Bohu, či evangeliu, nepředává se ústním sdělením, ale činy. Proto si myslím, že tato idea není jasně definovaná a mezi dobrovolníky může být chápána na jednu stranu jako silně žitá a na druhé jako nesplněná.

Solidarita s chudými

U této ideje je vidět jasná spokojenost všech zúčastněných dotazníku. Solidarita s chudými je pro ně vlastně nejdůležitější bod toho, proč vůbec v Komunitě působí a je to rozhodující čin v jejich životech, ať už z pohledu křesťana nebo ateisty. Velký důraz je kladen na to žít pro druhé, kteří jsou slabší než oni, pomáhat jim a být jim na blízku, kdy většinová společnost je bere „jako dlažební kostu“, nezapomenout na ně a znát je jménem. Tyto aspekty solidarity s chudými a žítí podle evangelia vnímám jako nejsilnější proud celé Komunity Sant' Egidio.

Ekumenismus

Komunita se snaží o silnou podporu ekumenismu, respondenti proto odpovídali, že tato idea je v Komunitě naplňována. Problém se může vyskytnout, stejně jako u modlitby, v odlišnosti náboženské tradice. Komunity v Brně a Bratislavě se skládají skoro ze 100% z katolíků. V Praze je tomu jinak, Komunitu navštěvuje poměrně dost protestantů, kteří podporují chod Komunity, ale často sami v sobě bojují s tématem ekumenismu. Katolická církev může budít dojem, že není přístupná novým směrům a nárožům z řad jiných křesťanských církví, tudíž pro členy z těchto společností, může být prolematické se v Komunitě více realizovat. Jak již bylo zmíněno ekumenismu v pražské Komunitě by jistě pomohlo, kdyby se v ní objevilo více nekatolických členů.

Dialog

Idea dialogu je v mnohém podobná ideje ekumenismu s tím rozdílem, že dialog, jak ho používá Komunita, nejčastěji napomáhá k usmírování mezi národy. Pražská Komunita tuto ideu může vidět jen z dálky nebo z historie. Jelikož žijeme v poměrně klidné části Evropy, kde není na denním pořádku rozpoutání války. Pražská Komunita si klade za úkol řešit dialogem především problematiku bezdomovectví, kdy na rozdíl od většinové společnosti hájí práva lidí bez domova. Skrze dialog se snaží také šířit povědomí o hrůzách naší historie. Například zmíněná Pout' do Osvětimi má za cíl ukázat mladým lidem z Evropy, co hrozného se dělo za dob holocaustu, aby viděli, nezapoměli a uměli bojovat proti racismu a nenávisti mezi lidmi. Dalším způsob jak Komunita uplatňuje ideu dialogu jsou také konference o problémech minulosti a dneška.

- **V Komunitě dochází k častému střídání dobrovolníků, proč si myslíte, že k tomu dochází?**

Většina respondentů odpovídala tak, že si myslí, že k tomuto jevu dochází hlavně z důvodu **časové náročnosti** nebo kvůli pracovnímu či studijnímu vytížení. Další skupina odpovídala tak, že lidé hledají společenství a zjišťují, že **Komunita pro ně není to pravé místo**. Jinou možností je, že se jim tam nelíbí a odejdou nebo se přijdou jen podívat a dopředu vědí, že nechtějí dlouhodobě spolupracovat. Mnohokrát také tito lidé nevidí důvod, proč by tuto činnost měli dělat – lidé nadále zůstávají na ulici, jejich počet se nesnižuje a není to příliš atraktivní práce, „*pouze mazat chleby, modlit se a pak*

jít ven a konec.“ Opět se zde opakuje problém se studenty, kteří se po studiu usadí jinde a tudíž s aktivitami Komunity skončí.

Další respondenti odpověděli tak, že si nemyslí, že ke střídání dobrovolníků dochází, jde spíše o to, že ne všichni chodí pravidelně. Někteří členové sem chodí jen jednou za čas se podívat a pomoci, protože jsou zvědaví. *„Neberou to jako povinnost, kam by měli každ týdně docházet, protože to je činnost dobrovolná...“* U této odpovědi je zajímavé slovo povinnost, tento respondent nejspíše patří mezi dlouhodobé dobrovolníky, kteří ke Komunitě mají hlubší vztah a věnuje se jí na plno, tudíž bere tuto aktivitu jako svou samozřejmou povinnost.

- **Naplňuje Komunita vaše přestavy o pomáhání, které jste měli, než jste do ní přišli?**

Většina dobrovolníků, kteří vyplnili tento dotazník, odpověděla na otázku kladně. *„Ano“, **Naplňuje, spíše převyšuje.***“ zaznívá názor, který propojuje více kladných složek, které si pod pojmem pomáhání můžeme představit. *„Ano, spojuje jak duchovní složku, tak charitativní. Vidím, že reálně umíme měnit životy lidí k lepšímu – jednoduše jenom tím, že se o ně zajímáme, oni se těší, že nám budou moci něco vyprávět, svěřit se s problémy, že my je vyslechneme...“* Tato odpověď vylučuje názor přátelství s lidmi na ulici, jelikož přátelství je rovnocenný vztah, ale tento názor ukazuje určitou nadraženost v tom, že „já“ něco přináším, ale „oni“ jen přijímají.

Další názor, mluví o tom, že představa je na jednu stranu naplňovaná, ale že by to chtělo s lidmi z ulice i nějakou bližší spolupráci, než jen pondělní setkání. Jeden respondent také mluví, že jeho představa o pomáhání byla jiná: *„Ne. Myslel jsem, že něco se změní i pro lidi venku, spíše se však mění u mne. Nyní jsem však pochopil, že jsem očekával něco, co se nedá dosáhnout pouhou návštěvou 1x týdně, určitě nelituji, že jsem zůstal. Měl jsem spíše idilickou představu, že se všechno zlepší.“*

- **Co považujete za důležité pro křesťanský přístup k lidem v nouzi?**

U této otázky padaly často stejné odpovědi, typu – **vyjadřovat lásku k Bohu a lidem praktickým způsobem a mít lásku ke každému bez rozdílů.** Pro jejich křesťanský přístup je důležitá empatie, nesobecké chování - nežít jen pro sebe, ale i pro druhé,

„abychom za sebou zanechali nějaký odkaz – i když bude nehmotný...dělat svět kolem sebe lepším, abychom se jednou nemuseli před našimi dětmi stydět...“ „Co ode mne očekává Bůh, abych udělal/neudělal, aby se ten člověk měl líp?“

Zde je důležitá konvenční motivace, v které se odráží jejich křesťanské přesvědčení. Jsou to morální normy členů, kterými se řídí jejich život a jednání. Dělat to, co je bohumilé, aby se nemuseli stydět před sebou ani před svými potomky.

U další skupiny lidí je nejdůležitější přátelský vztah a tvoření dlouhodobého přátelství, *„snaha nebýt v pozici pomáhající – pomáhaný.“ „Oslovovat lidi jménem a být jim přáteli.“*

11 Závěry

Cílem mé bakalářské práce bylo popsat a zhodnotit Komunitu Sant' Egidio. Komunita Sant' Egidio je organizací, která se nedá jasně zařadit do sociální práce, sama o sobě je církevní hnutí, v němž pracují pouze laici, nikoli odborníci v sociální sféře. Je silně ovlivněna katolickou tradicí a snaží se žít evangelium prostřednictvím pomáhání slabším. Ve svém působení usiluje o prosazování myšlenky ekumenismu, ale kvůli silnému vlivu katolictví je to nesnadný úkol.

Komunitu Sant' Egidio, jak jsem ji mohla poznat a jak potvrzuje i mnou provedený kvalitativní výzkum, je organizací lidí, kteří mají velice silnou motivaci a víru v to, dělat něco pro druhé. Jde jim o láskyplné přijetí každého člověka, který trpí. K této činnosti jim také dopomáhá materiální nezávislost Komunity, neexistuje žádná instituce, která by ji dotovala. Vedle dárců jsou to samotní členové, kteří přispívají na chod celé organizace. Díky tomu můžou veřejně vystupovat bez obavy z toho, že jim bude dotace na chod organizace snížena nebo odebrána.

Motivaci členů, jsem zjišťovala pomocí dotazníků. S návazností na teorii dobrovolnictví, která je popisována v teoretické části bakalářské práce, jsem zjistila o motivaci dobrovolníků toto:

Pojem dobrovolník je pro samotné členy Komunity nedostačující, proto mám za to, že lepší označení pro tuto skupinu je dobrodinci. Dobrodinec je osoba, která jedná podle svého bytostného zájmu o druhé, snaží se o šíření dobra skrze svou osobu. Toto chování bezpochyby vychází z náboženského smýšlení a přesvědčení jednotlivých členů. Samotná motivace těchto členů je nejvíce podobná konvenční či normativní motivaci. Jde tedy o motivaci vyplývající z aktivního křesťanského života. Lidé tuto činnost dělají, protože ji vnímají jako úkol od Boha. Je zde patrná silná motivace prožít život jiným způsobem, než jen pro sebe. Členové vidí, že dělají něco jinak než většinová populace a jejich vrstevníci. Tento fakt se odráží v nesobeckém pohledu na svět. Jejich motivace je silná díky více aspektům – 1. žít podle evangelia, 2. společenství lidí se stejným cílem, 3. pomáhat lidem, 4. dělat něco co má smysl. Tyto body jsou natolik silné, že pro členy není překážka podporovat Komunitu i materiálně.

Na otázku zda Sant' Egidio splňuje definici Komunity, jsem zjistila, že tuto definici splňuje, avšak dobrovolnictví je specifické tím, že je dobrovolníkům jedno komu budou

pomáhat, primární pro ně je být v Komunitě. Další specifický bod je také to, že nechtějí přinášet nic materiálního (kromě jídla), ale přináší sami sebe a svůj čas a tím navazují přátelský vztah s těmito lidmi. Ojedinělé u této organizace je také to, že je financována samotnými členy.

V Komunitě je typ dobrovolnictví „zdola nahoru“, jde tedy o partu přátel, kteří stáli na začátku a přidávali se k nim další a další dobrovolníci. Problém u tohoto typu nastává v tom, že není jasné ujasnění rolí v této organizaci. Komunita Sant' Egidio nemá jasného šéfa. Neoficiálně ji vedou a zastupují dva nebo tři lidé. Jeden z faktorů, proč dochází k tomuto jevu je ten, že se jedná o organizaci složenou pouze z laických dobrovolníků, není tu nikdo, kdo rozděluje úkoly, nějaký manažer. Na organizačních věcech se domlouvají a rozdávají si úkoly sami mezi sebou.

Typy dobrovolnictví z hlediska času jsou v Komunitě dva a to dobrovolné zapojení při jednorázových akcích - v Sant' Egidiu existuje jedna akce, kde se tohoto druhu dobrovolnictví využívá, jedná se o Vánoční oběd. Mimo stálé členy Komunity na něj přicházejí také lidé, kteří jsou jen jednorázoví nebo jednoroční členové Komunity. Většinou se jedná o skauty a mladé lidi, žijící v Praze. Spíše se však v Komunitě jedná o dlouhodobou dobrovolnou pomoc. Dobrovolníci docházejí pravidelně každý týden pomáhat na ulici. V Komunitě neexistuje žádné sepsání smlouvy, Komunita tím, že se skládá čistě jen z dobrovolníků, nemá zapotřebí nového člena nějakým způsobem zaškolovat. Nový člen, ale může získat dojem, že byl hozen přímo do akce, častokrát se o všech aktivitách Komunity dozvídá až po delší době. V Komunitě není jasně vyhrazená osoba, která by měla na starosti nově přichozí. Z tohoto důvodu není nijak uchopena metodika práce s dobrovolníky.

Co se týče otázky turista vs. poutník, odpověď na ni mi poskytl dlouholetý dobrovolník římské Komunity Sandro. Vyprávěl o světoběžníkovi a poutníkovi. Mluvil o tom, že členové Komunity se mají snažit být poutníky, přijímat to co jim Bůh dává. Poukazoval na potřebu cestovat srdcem nejen nohama a očima. Jde i o příklad života podle Bible, ta je plná poutníků už od Abrahama, o tom mluvil jako o prvním poutníkovi, jelikož „*poslouchal Boží cestu*“. Poutníkem má být člověk celý život, jde o způsob žití ne jen jedna cesta. Být člověkem, který se umí zastavit, naslouchat, snažit se pochopit, setkat se tváří v tvář. Světoběžníci se „zakousnou“ a jdou pryč, poutník se zastavuje. Sandro, hovořil o tom, že toto smýšlení ho naučili lidé na ulici,

„ten kdo miluje chudé, kouká na svět odlišně, my všichni jsme byli chudými zasaženi, to je skutečná tvář tohoto světa- to co společnost nechce vidět.“

Z pozorování pražské Komunity jsem zjistila, že dobrovolníci se zde opravdu pokouší být poutníky. Problém nastává při střetu s běžnou realitou. Být poutníkem je způsob života, který jim má být vlastní, ať už budou v Komunitě nebo někde jinde. Dobrovolníci v Komunitě jsou podle mého názoru poutníci v tom, že pojmají víru i prakticky, jen o ní nemluví, ale žijí ji. Také v jednání s lidmi na ulici je patrné, že jim nejde jen o to rozdat jídlo a odejít, ale usilují o setkání tváří v tvář. Z pozorování a z některých odpovědí mohu říci, že dobrovolníci si tuto ideu odnášejí i do běžného života, jsou ovlivněni lidmi z ulice. Tento odlišný pohled na svět, jež jim zprostředkovala Komunita, v mnoha případech aplikují i do osobního života.

Na otázku, jak vnímají dobrovolníci činnost Komunity, jsem našla hned několik odpovědí. Povětšinou jde o odpovědi kladné. Díky Komunitě mohou realizovat svoje křesťanské poslání, které je pro ně důležité. Většina z nich silně vnímá to, že nejde o sociální práci, která v sobě skýtá nerovnoměrný vztah klienta a sociální pracovníka. Jsou přesvědčeni, že skrze to, že jdou na ulici s jídlem, mohou navázat vztahy s lidmi, kteří už třeba nikoho nemají. V tomto vztahu jde o přátelství ve smyslu, že každý má co nabídnout - jak dobrovolník, tak i člověk na ulici, ten může nabídnout svůj životní příběh, zkušenosti s těžkostmi života, které si člověk může jen stěží přestavit. Dobrovolník nabízí jídlo, pití, oblečení a možnost sdílení a naslouchání.

Komunita po celém světě existuje již přes čtyřicet let, proto není divu, že se snaží o propojení všech svých členů, chce budovat velkou rodinu, společné „my“ Komunity, následovníků Ježíše. Toho se snaží dosáhnout jednotností skrze činnosti, způsob modlitby a pojetí života, který má být pro všechny členy Komunity stejný. Člen má být poutníkem, který má pomáhat jako své vnitřní přesvědčení, ne jako svou povinnost. Má být zúčastněný posluchač a podporou všem trpícím. Všichni lidé mají mít v Komunitě stejný úkol – dělat pro ni maximum a dělat maximum pro druhé, tedy alespoň tento model je žitý v římském Sant' Egidiu. Problém v pražské Komunitě může být ale právě v tomto pojetí. Do této Komunity přicházejí lidé, kteří chtějí pomáhat druhým, nebýt tu jen pro sebe, ale jeden den v týdnu věnovat bohubilé činnosti. Jde o to, že Komunitě častokrát nechtějí věnovat celý svůj volný čas, chtějí tu pro ni být, ale jen omezenou dobu. Nechtějí ztratit své přátele a jiná společenství do,

kterých patří. O tvoření „rodiny“ Komunity, se snaží jádro lidí, kteří do ní docházejí již delší dobu, nebo stáli na jejím počátku a rodinou pro ně skutečně je – prožívají v ní svůj osobní život. Pro ně je Komunita společenství, to čemu chtějí věnovat svůj čas a energii. Zbytek lidí, kteří v ní jsou kratší dobu, tuto potřebu nemá. Proto idea „rodiny“ v pražské Komunitě Sant' Egidio, není snadno splnitelná. Pokud se od nových členů bude chtít maximální zapojení do všech aktivit Komunity, může se stát, že lidé budou odcházet, jelikož budou žít pod tlakem, že pro ni musí žít naplno.

Celkově vnímám přínos své práce v detailním vhledu do unikátní organizace, která se dobrovolnický a na komunitní bázi angažuje zejména v pomoci lidem bez domova. K tomuto zkoumání jsem použila metod kvalitativních – rozhovorů, dotazníkového šetření a zúčastněného pozorování v Komunitě. Cílem práce bylo jednak popsat tuto organizaci, její ideové a ideologické zakotvení a rovněž to, jak se toto zakotvení prolíná do její činnosti i motivací členů. Právě motivace a podoba dobrovolnictví byly hlavními tématy mého zkoumání. Domnívám se, že tyto své cíle jsem splnila.

12 Literatura a zdroje

12.1 Internetové zdroje

1. 14 svatých pomocníků v nouzi. In: Abc svatých [online]. [cit. 2012-03-12]. Dostupné z: <http://www.abcsvatych.com/rozdeleni/pomocnici.htm>
2. 2004 Balzan Prize - Awarding Ceremony (November 2004). In: Interantional Balzan Prize foundation [online]. [cit. 2012-03-29]. Dostupné z: http://www.balzan.org/news-en/2004-balzan-prize---awarding-ceremony-november-2004_3551.html
3. Albánie. In: Sant' Egidio [online]. [cit. 2012-03-14]. Dostupné z: <http://santegidio.weebly.com/albaacutenie.html>
4. Andrea Riccardi obdržel cenu Karla Velikého. In: RadioVaticana.cz [online]. [cit. 2012-03-15]. Dostupné z: <http://www.radiovaticana.cz/clanek.php4?id=11277>
5. Arcibiskupský palác hostil chudé a osamělé lidi. In: Česká televize [online]. [cit. 2012-03-05]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/40025-arcibiskupsky-palac-hostil-chude-a-osamele-lidi/>
6. Biblenet: česká biblická společnost [online]. [cit. 2012-03-07]. Dostupné z: <http://www.biblenet.cz/>
7. Ekumenismus a dialog. Komunita Sant' Egidio [online]. [cit. 2012-04-02]. Dostupné z: <http://www.santegidio.org/sezioni/uer.html>
8. HORÁK, Michal. Albánie naučila dobrovolníky ctít Romy, tamním chudým připravili vánoční oběd. In: Brno.idnes.cz [online]. [cit. 2012-02-16]. Dostupné z: http://brno.idnes.cz/albanie-naucila-dobrovolniky-ctit-romy-tamnim-chudym-pripravili-vanocni-obed-1x4-/brno-zpravy.aspx?c=A110105_1509034_brno-zpravy_kol

9. Mladí Evropané za svět bez násilí: Krakov - Osvětim, 20. -23. září 2012. Praha, 2012.
10. Modlitba. In: Sant' Egidio [online]. [cit. 2012-02-15]. Dostupné z: <http://www.santegidio.org/pageID/13/MODLITBA.html>
11. Přátelé, kteří žijí na ulici. Komunita Sant' Egidio [online]. [cit. 2012-04-02]. Dostupné z: http://www.santegidio.org/pageID/25/langID/cs/PTEL_KTE_IJ_NA_ULICI.html
12. Předávat evangelium. In: Sant' Egidio [online]. [cit. 2012-02-15]. Dostupné z: http://www.santegidio.org/pageID/14/PEDVAT_EVANGELIUM.html
13. Romský holocaust - Proč jsme zapomněli?. In: Sant' Egidio [online]. [cit. 2012-03-14]. Dostupné z: <http://santegidio.weebly.com/konference.html>
14. SECONDIN, Bruno. Charakteristika hnutí a komunit působících v České republice. [online]. [cit.2012-04-15]. Dostupné z: <http://www.vira.cz/Texty/Knihovna/Charakteristika-hnuti-a-komunit-pusobicich-v-Ceske-republice.html>
15. The Soup-kitchens. In: Sant' Egidio [online]. [cit. 2012-03-15]. Dostupné z: <http://www.santegidio.org/pageID/36/MENZY.html>
16. TOŠNER, Jiří. Druhy dobrovolnictví: Dobrovolnictví v české společnosti. In: Dobrovolnik.cz [online]. [cit. 2012-04-10]. Dostupné z: <http://www.dobrovolnik.cz/oblasti-dobrovolnictvi/druhy-dobrovolnictvi/>
17. VÁLKOVÁ, Zuzana. Dobrovolnictví v kulturních zařízeních [online]. Brno, 2012 [cit. 2012-04-09]. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/215973/ff_m/dobrovolnictvi_v_kulturnich_institucich.pdf. Magisterská diplomová práce. Masarykova univerzita v Brně Filozofická fakulta.
18. Vánoční oběd. Sant' Egidio [online]. [cit. 2012-03-15]. Dostupné z: <http://santegidio.weebly.com/vaacuteno269niacutecute-ob283d.html>

19. Vítkov, aneb jak vše začalo. In: Sant' Egidio [online]. [cit. 2012-03-22]. Dostupné z:
<http://santegidio.weebly.com/viacutetkov.html>

12.2 Internetové zdroje – obrázky

- I. Saint Giles and the hind. [online]. [cit. 2012-04-15]. Dostupné z:
<http://www.wilsonsalmanc.com/images2/giles.jpg>
- II. Mr. Noga's Web Page: Icon of Christ. [online]. [cit. 2012-04-15]. Dostupné z:
http://faculty.xavierhs.org/nogas/santegidio_icon.jpeg

12.3 Literatura

1. DEVEROVÁ, Lenka. A KOL. Společenský a legislativní rámec neziskového sektoru. Praha, 2008.
2. FILIPI, Pavel. Křesťanstvo: historie, statistika, charakteristika křesťanských církví. Brno, 1998.
3. GOJOVÁ, Alice. Teorie a modely komunitní práce. Ostrava, 2006.
4. JIRÁSEK, Ivo a Miroslava JIRÁSKOVÁ. Dobrovolník a dobrodinec: paralely sociálního pracovníka a poutníka. Sociální práce: Dobrovolnictví a sociální práce. 2011, roč. 11, č. 4.
5. KRÁTKÝ, Stanislav. Druhý Vatikánský koncil a jeho poselství. Praha, 1970
6. Lidé bez domova - Součást města či periferie?. Praha, 2011.
7. MATOUŠEK, Oldřich. A KOL. Metody a řízení sociální práce. Praha, 2008.
8. MORIN, Dominique. Učení II. Vatikánského koncilu. Praha, 1999

9. MRÁZEK, Jiří. Evangelium podle Matouše: český ekumenický komentář k Novému zákonu. Praha, 2011

10. TOŠNER, Jiří. Olga SOZANSKÁ. Dobrovolníci a metodika práce s nimi v organizacích. Praha, 2006.

Seznam příloh

Příloha 1	Dotazník k bakalářské práci
Příloha 2	Ukázka pondělní modlitby a žalmů pražské Komunity

Příloha 1

Dotazník k bakalářské práci

Dotazník k bakalářské práci

Ahoj kamarádi,

prosím o věnování pár minut na vyplnění tohoto formuláře, vaše odpovědi bych ráda zpracovala ve své bakalářské práci.

Nemusíte se bát na všechny otázky zodpovědět naprosto pravdivě, tento dotazník je anonymní. Pokud to půjde, prosím o zodpovězení všech otázek které pokládám nejlépe do 14 dnů, jelikož termín odevzdání bakalářských prací se nebezpečně blíží.

Na základě tohoto dotazníku chci zjistit, jak vnímáte a prožíváte život Komunity.

Moc děkuji, za Vaši ochotu i čas !

Debí

Pohlaví

- žena
- muž

Co děláte ?

- student vysoké školy
- student střední školy
- v zaměstnání
- Jiné:

Věk

- 15-20 let
- 21-25 let
- 26-30 let
- 31-35 let
- 40 a více

Jak dlouho navštěvujete Komunitu?

- méně než půl roku
- půl roku
- rok
- dva roky
- víc než dva roky

Jak jste se dozvěděli o Komunitě Sant' Egidio ?

od kamaráda

na internetu

v církvi

Jiné:

Proč jste si vybrali Komunitu SE ?

Co vás vedlo k tomu, věnovat se charitativní činnosti ?

Proč právě cílová skupina lidí bez domova ? Máte k této skupině nějaký vztah ?

Co se vám na Komunitě nejvíce líbí, jak byste charakterizoval/a její přednosti ?

Co vnímáte na této Komunitě jako její nedostatek ?

Co by se podle Vás mohlo v Komunitě zlepšit nebo změnit aby fungovala lépe ?

V Komunitě dochází k častému střídání dobrovolníků, proč si myslíte, že k tomu dochází ?

Napňuje Komunita vaše představy o pomáhání, které jste měli než jste do ní přišli ?

Co považujete za důležité pro křesťanský přístup k lidem v nouzi?

Myslíte, že poslání Komunity SE je v pražské komunitě naplňováno?

Zhodnoťte, podle vaší zkušenosti, do jaké míry Komunita napňuje své poslání. Hodnoťte 1-nejlepší, 3-nejhorší

	1	2	3
Modlitba	☐	☐	☐
Předávání evangelia	☐	☐	☐
Solidarita s chudými	☐	☐	☐
Ekumenismus	☐	☐	☐
Dialog	☐	☐	☐

Odeslat

Příloha 2

Ukázka pondělní modlitby a žalmů pražské Komunity

MODLITBA ZA CHUDÉ

Pozvání

Bože, přijď a spas nás.

Pane, pospěš nám pomáhat.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému.

Jako byla na počátku i nyní i vždycky a na věky věků. Amen,

Aleluja. (v době postní se vynechává)

Zpěv žalmu

Žalm 23

Pán je můj pastýř, nemám v ničem nouzi.

= 1 Pán je můj pastýř: nemám v ničem nouzi. †

2 Na tiché, svěží pastviny mě vodí,

k pramenům, kde si mohu odpočinout.

– 3 Mé duši dává svěžest, provází mě

po správných cestách, věren svému jménu.

= 4, I kdybych vešel do rokliny temnot, †

zlého se neděsím: vždyť ty jsi se mnou.

Tvá hůl a kyj jsou pro mne ochranou.

– 5 Před očima mých nepřátel

k jídlu mi prostíráš,

– hlavu mi mažeš olejem,

má číše přetéká.

– 6 Štěstí a přízeň u mne jsou,

až pokud budu žít,

– v Pánově domě přebývám

do časů nejzazších.

Žalm 24

Ty, Pane, jsi král věčné slávy.

– 1 Pánu zem patří se vším, co nese,

jeho je svět i vše, co v něm žije.

– 2 Sám jej založil nad oceány,

upevnil nad tekoucími proudy.

– 3 Kdo smí vstoupit na horu Páně,

stanout na jeho svatém místě?

– 4 Ten, kdo má čisté ruce i srdce,

neklame, nepřisáhá křivě.

– 5 Dostane od Pána požehnání,

u Boha Zachránce nalezne pomoc.

– 6 To je rod těch, kdo hledají Pána,

hledají tvář Boha Jákobova.

= 7 Zvyšte se ještě, vy brány, †

zvětšete se, pradávné vjezdy,

pro příchod slavného krále!

= 8 „Kdo je ten král tak slavný?“ †

- Pán, jenž je silný a mocný,

Pán, který mocný je v boji.

= 9 Zvyšte se ještě, vy brány, †

zvětšete se, pradávne vjezdy,

pro příchod slavného krále!

= 10 „Kdo je ten král tak slavný?“ †

- On, Pán zástupů věčných,

on, král věčné slávy!

Čtení Božího slova

Aleluja, aleluja, aleluja.

(V době postní: Chvála Tobě Kriste, Králi věčné slávy)

Toto je radostná zvěst chudým,

osvobození uvězněných,

navrácení zraku slepým,

svoboda pro utlačené.

Aleluja, aleluja, aleluja.

Aleluja, aleluja, aleluja.

Syn člověka přišel, aby sloužil.

Kdo chce být velký,

buď služebníkem všech.

Aleluja, aleluja, aleluja.

Zpěv přímluvy

Bože, přijď a spas nás.

Ó, Pane, pospěš nám pomáhat.

Vyslyšel jsi, Pane, nárek svého lidu v Egyptě.

Vyslyš pláč utlačovaných a vyhnanců.

Pospěš jim na pomoc a budou spaseni.

Uzdravoval jsi malomocné, jež ti přinášeli.

Uzdrav toho, kdo je nemocný, buď blízko tomu, kdo potřebuje.

Pane, pospěš jim na pomoc a budou spaseni.

Osvobozoval jsi posedlé, osvobod' toho, kdo sebe neovládá.

Pane, pospěš jim na pomoc a budou spaseni.

Navrátil jsi zrak slepým, znovu dal sílu ochromeným.

Učiň všechny schopnými vidět a komunikovat.

Pospěš jim na pomoc a budou spaseni.

Povolal jsi k životu mrtvé a navrátil je k světlu.

Nedovol vládnout smrti, navrať život svým služebníkům.

Pane, pospěš jim na pomoc a budou spaseni.

Jedl jsi s hříšníky, odpustil jsi všechny hříchy.

Pohleď na naše utrpení a bídu, odpusť všechny naše hříchy.

Pospěš nám na pomoc a budeme spaseni.

Nebot' jsi, Pane, dobrý Bůh a přítel lidí.

Otče náš

Otče náš,

jenž jsi na nebesích,

posvět' se jméno tvé,

přijď království tvé.

Bud' vůle tvá

jako v nebi, tak i na zemi.

Chléb náš vezdejší dej nám dnes.

A odpusť nám naše viny

jako i my odpouštíme našim viníkům.

A neuved' nás v pokušení,

ale zbav nás od zlého.

Amen.